

It is een merkelick boerke
 gheheren Die costelike scat
 der geesteliker rijkdoe In
 holdende die aflaten vā Ro
 men mit ene goede verclaringe daer
 van Vñ oeck die aflaten des hepligē
 Landes mīt den crupsganch ons he
 ren Ihesu christi. Vñ oeck die aflaten
 des Rosencrās onser lieuer Vrouwē
 Vñ die x. doegde oser lieuer vrouwē
 Mit den Rosencrans ons heren Ihe
 su christi. Mīt meer anderen merke
 liche punten. die seer nutte vñ profijt
 telic syn allen Kersten menschen.

(1518)

Die
 Sonning
 in to wete
 over dien
 Dancie
 calaten
 Tarafia
 Die man
 enden gij
 Dispinn
 daer af
 linden
 men.
 wonder
 De ver
 die afia
 geddel
 Die
 ventun
 meren
 Die

Die tafel van desen Boeck.

Sommige articulen die van node
syn to weten den genen die aflatē sul
len verdienen **A**ls ten eersten.

Datmē schuldich is toe gelooue in
die aflaten.

Wat aflatet is.

Die manieren hoe dat die aflaten
werden ghegeuen.

Vijf punten. die enē van noden zyn
die daer aflatet hebben wil.

Vanden dageliken aflatē der seue
kerken. **M**it den cleyne kerken. die
daer onder hoeren.

Die verscheien manieren to verdie
nē die aflaten vā **K**omē vā verscheij
den geestelic oft werliken mēschen

Die **T**raci dagen vander tye in die
Aduent in die vasten toe **P**ascen. toe
Pinxteren vñ op quater temper.

Die **T**racien vñ aflatē op die hoch

tijden der hepligen. mit dat calēdher

Dā die waerafricheit vñ groetheit
der aflatē vā sunte Gregori⁹ gebedē.

Die aflaten des heplighen landes
mitden cruplganc.

Die aflaten mit die insettinge der
broederscap des rosencrans onser li-
uer vrouwen.

Die aflaten vā den tñen doegdē on-
ser lieuer vrouwen.

Die broderscap vanden seuen wee-
oft bedruiffenis onser lieuer vrouwē.

Die broderscap des rosencrās ons
liefs heren Ihesu christi.:

Die vruchten vñ aflaten. des hepli-
ghen wijwaters.:

Sondlinge nutticheit vñ aflatē de
mē mach crigē onser heiliger misse

Een salich testament vñ protestaci-
eens kersten mijns in sinē lesten.:

Hier ent die Tafel.

Hier beghinnē sommige articulē
van dat heplige aflæt. dīe van nodē
sijn toe weten allen kersten mēschen
die aflaten willen verdienē.

Datmen schuldich istoe geloeven
in den aflaten

Aghesien dat die simpel onge-
leerde kersten mēschē nīet schul-
dich en sijn toe wetē tot salicheit oerre-
ghelen. dan die .x. gebaden gades. **E**n
wāt dat prste gebot is. vā onse geloe-
ue. **A**ls datmen in enē god gelouē sal
en den alleē anbedē. **D**oe sijn sy voert
schuldich te wetē die .xij. articulen der
heyliger **C**ristengeloeue. dīe in den
Credo bestatē sijn mit oer pater nē.
en **A**ue maria. **M**er voel ander pun-
ten die daer volgen vtdē .xij. articulē
onser gelouē ofte diedaer anhāgē en
sijn sy niet schuldich te wetē. ten weer-
sake dat oīe heylige vader die **P**aus

die cricht Iesu Stadtholder is hÿer
opeerden. mitdē **C**ardinalen **P**atri
archen en **B**iscoppen doctore en scrÿft
geleerden. die beueel hebben. en re
gÿrers syn ouer dat simpel volck om
ketterij. en and dwalinge te bescuttē
en te niet toe brengē. oft om āder nüt
ticheit wt ingeuen vāden heilighen
geest apēbaerlick verclaerdē. en lÿtē
preken oft vercundigen den simplē
kersten ludē. also danige punten. en
articulen die nochtās gefundiert mo
ten zÿ in een ofte meer vāden rÿ. prin
cipael articulen. wāt dan syn sp oeck
also danige puntē sculdich te gelouē
en te weten. **A**ls bÿ een exēpel. het is
van nodē eenen pgelick kerstē mÿns
die tot verstandt is gecomē. dat hÿ zÿ
sunden moet bierhtē. **E**n daer ō heft
die heilige kerc. dat is ons heilige va
der die **P**aus mitdē anderen prelatē

geleerden. vñ ouersten gebaden. vñ
let alle **l**are vercūdigen. dat een pge-
lick te minsten des **l**aers eens biech-
ten sal sinen ouersten dat is die **P**aus
oft den bisscop. oft pastoer. oft pemāc
den dat een vāden drijen beualē heft
Als oer cappellanen. hoe wal dat dat
apenbaerliken niet en staet onder dē
rij. articulen der gelouen. **N**er want
dat hancke aen dat artikel vāden **C**re-
do **I**ck geloue in vergiffenis der sun-
den. **D**at welck also te verstaē is. also
veer als een syn sundē bekennt belijt.
vñ mīdē herten bestreijt doer dat be-
rou. vñ die dēckt to latē. vñ daer voer
vol to doen **A**ls oer syn die seuen sacra-
mēten der heiliger kerckē die **o**s heer
Cristus ihesus seluer ingeset heft vñ
al dat in dat ewāgeli staet. want dat
volgt wt dat artikel vāden credo **E**n
ick geloue in den herē **J**esu; cristu; zc

Aldus syn oec alle kerstē mēschē scul
dich te gelouē inden heiligē aflaten.
dat is dat die heilige vader die **P**aus
waeraftige statholder is gemaect vā
onsen heren cristo iesu als hū sunte
Peter paus maecte seggende **D**asce
oues meas **P**eter hūjd mījn scapen
On alshū hez syn vol macht gaf voer
synre doet. vñ na sinre verrisenis seg
gēde **T**u es pastor ouīū. tu es pnceps
apostolorū. **D**at is. ghī syt hīerder
vāden scapen. ghī syt die prins der a
postolen. ic sal v geuē die slotelen des
rīcks der hemelen. die welcke sloete
len gaf hū om als hū sprac **Q**uodcūq
ligaueris sup terraz. **i**c. dat is **I**c ghef
v mīj macht. soe wat ghī bint doerdē
ban oft doer die gebodē der heiliger
kerken ter wilē dat ghī syt opder eer
den. dat sal gebōden wesen inden he
mel dat is voer god **O**n wat ghī hier

ontbint doer absoluci. doer aflatē vñ
quijtseldinge der pinen. Daerwij to
verboden syn toe lijden. hier oft hier
namaels. dat sal ontbōden wesen. **Vñ**
hoe dat mē doer den aflatē ontbindē
sal. d; heft oſe heer **Crist**? iesus oec mit
den werckē vñ exēpelen geleert sunt
Pet vñ dē heiligē apostelē vñ in oer
personē allen. **Bis**copen vñ geestelic
ken prelatē. vāden kerstē menschen.
wāt hī hier op eerdē dicwijls aflaten
heft gegeuē. **Ten eerste** leerde hī sint
Peter dat hī milde solde wesen in af
latten te geuē. als he; sint peter vraidē
Heer ho dick sal ic vergeuen dē genē
die tēgen mij misdaen hebbē. seuen
mael oft dicker. **Doe** spracons here **Ie**
sus neen peter niet alleen seue mael.
mer seuen en seue tich mael. dat is al
soe dick als hī misdaen heft vñ alsoe
dick alst he; leet is. **Ten anderē** heeft

ons lieue here **J**esus geleert dē geeste-
liken prelaten. dat sy barmhertich en
milde sullen wesen in aflatē te geue.
Als hi sprac tot maria magdalenadij
syn vergeuen dij sundē. gaet in viedē
Ten derdē als hi sprac tot dat vroukē
dat dan beuōden was in ouerspil gait
en wile niet meer sundigē. Ten vier-
den als hi sprac tot den moerder andē
crups **H**udē salstu mit my wesen int
paradijs dar is hudē bistu absoluiert
vñ vñ vā sunden vñ vā pīnen. **V**ier
wt is claer vñ apēbaer dat mē sculdich
is te gelouen inden heiligen aflaten
wāt onse here **J**esus die seluē geghe-
uen heft. vñ sunte **P**eter dat geleert
mit woerdē vñ werken oft exēpelen
Vñ hez daer to macht heft gegeuen
dat hi os die aflatē mildelic sal vdelē.

Wat aflat is

Alaet gegeneu vā onsen alre
heilichsten vader dē **P**aus vā
Romen oft vā ander **B**isscopen. als
sunte **T**homas seget. in dat vierde bo
eck op dē meyster vāden hoegen sin.
is vergiffenis oft quijtsceldinge der
pinen die een mijns nadēmael als hi
dagelick oft doetelick heeft gesundij
ghet is schuldich toe liden voer die
sunde. na dat ordel gades oft der heyl
liger kerckē. wāneer hi berou heeft
voer die sundē. vñ gebiechtet. vñ die
absoluci vā den priester otfangē. se ip
dā ingesat vāden bichtuader of niet.
Om dat voerder te verclarē is towe
ten. soe wāneer een mijns doetelikē
sundiget. soe valt hij in vierrehande
quaet ofte gebreken. vñ sunderlinge
in dese twe gebreke als indē ewigen
toern gades. vñ in schult ofte verbin
dinge tot ewige pine voer die sundē

wāt hī gesundiget heft teegens god
die ewich is. **A**ls die mēsche dā berou
vñ misshagen heft voer sijn sundē mit
een opsaet die nūmermeer weder to
doen vñ die oersakē der sundē toe sau
wen. **D**an doer die barmherticheyt
gades vñ dat berou. soe wort die ewi
ge toern gades vergeuē. vñ die ewij
ge pñ verwādelt in een titelike pijn:

die men hier op deser eerdē oft in dat
vegeuier moet afleggen. **D**ese pine
dan die wij sullen liden in dit leuē oft
in dat vegeuier. moegen wij afleggē
vñ kortē mit dat heilige aflaet. welc
ker aflaet wort genamē wt den scat d
heiliger kerkē. dat is wt dat heilighe
vñ verdinste ons lieuen heren **J**hesu
cristi vñ sijnre lieuer moeder **M**arie
vñ allre heiligē. die niet alleē en heb
ben geledē vñ guet gedaen voer hē
seluen mer oeck voer ons. wāt **C**rist?

ielus is dat hoeft der heilliger kerckē.
dat is der kerstēheit. vñ maria mit al
len heiligen des ewigen leuens. vñ
mit allen menschē die in gades gena
des syn. **V**nde daer omme alle verdin
sten die daer gescpen oft gescpet syn.
vāden goden kersten. syn gemeē vñ
hoerenhē to samē toe. **V**ñ dit is een
vāden. xij. articulen der kerstē geloe
ue. **A**ls wy lesen indē **C**redo. **I**c geloe
ue in gemeenscap der heiligen **D**ese
scat der hepliger kerckē is dan nu be
ualen ōsen heiligē vader den **P**aus.
daer hy mach alsoe voelvā nemē alst
hem belieft. vñ ons deelaftich makē.
soe veer alst hē dat belijft. tot salicheit
vñ nutticheit der kerstenheit als om
die kerstē menschē to besermē. of to
verwecken tot guedē werckē die daer
gescien totter erē gādes vñ der heilli
ger kerckē. vñ oec die gesciē tot nuttic

heitsen vermeringe der bruderliker
lieften vñ derghelphen.

Die manieren hoe die aflatē wer-
den gegheuen

Die aflaten werden gegeven in
vierder hāde maniren Ten pil-
ten salmen wetē wāneer die aflaten
spreken vā hōdert ofte dusent iarē of
dagen vā gesetter penitēcien. dan so
werden alleen quijt gescolden die pe-
nitenciē. die geset sijn vāden priester
nader bñcht vñ der absolucien. **W**nde
daer oñstome een mijns alsoe geurlet
myt aflaten vā allen ingesetter peni-
tencien. soe en solde hy nochtās niet
vā stondē aen vā mont te hemel va-
ren. **W**āt die bñchtuader en set num-
mermeer den sundigen mijns peni-
tenci nae groetheit spure sundē om
der menschen crācheit. **W**ñ daer om
wat wy in deser tijt niet af en leggē

doer guede wercken penitēci. oft af-
laten. dat moeten wy dā hier nama-
els betalen in dat vergeuier. ¶ Ten an-
deren mael als die paus geeft aflaet
vñ vergiffenis der pinen der sunden
daermen berou vā heft gehad of die
mē gebycht heft dā werden dē mīs
vergeuen vñ quijt gescolden die pū-
nen vā alden sunden daer hy waleer
waerachtige byecht vā heft gesproken
vñ niet vā den sunden die hy doer on-
achtsaemheit oft āder oersaken heft
vergeten die dicwyls voel meer spū
dan die sundē die men heft gebiecht:
¶ Ten derden mael wanneer die Pa-
us aflaet geeft. vñ sprekt simpelich
sonder cōdicien. vergiffenis vā allen
sunden. oft dusent oft hōdert iaren.
oft dagen. vñ hy en benoemt niet vā
gesetter penitēciē. noch sunden die
gebiecht spū. dan werden vergeuen

die pynen oft schulden. vā allen sun-
den daer een mīns berou van heeft
vñ die hī bereijt is to bpechten. **A**ls
men also danichge aflaten ofte volcō-
men vergiffenis verdient heeft. en
datmen dā storue. soe vaertmen sun-
dervegeuervā mōtten ewigen leuē
Ten vierdenmael soe werden in al-
len aflaten guede werken benoemt.
waervoer die aflaten gegeuen werde
vñ doer welcke werken die aflaten
dijnt werden. **A**ls to lesen vñf. pññ.
tot den vñfwōden ons herē. oft to ver-
sueken enpge kerken. altaren oft ga-
des dñsten. oft to geuen enpge elmif-
sen tot tñmeringe. ofte reparaci van
kerken oft gasthusen. oft der gelikē
Dan moetmen dat selue. alsoe lesen.
gheuen. oft doen. als die paus dat be-
noēt. anders en machmen dat aflaet
niet crighen.

Vā vijf puntē die een vā noedē syt
die des aflaets sal deelaftich wesen.

Die dat aflaet willen verdienen.
Den is vā noeden dat sy hebbe
vijf punten. **I**nteerste is vā noedē
dat een mīns geloene hebbe dat die
Paus die macht heft. alsoe danige af
laten toe geuē. vñ dat hy sy mach ont
fangen. vñ dat hy sy oeck dēckt te ont
fangē. **W**āt myt den gueden werckē
die niet en geschien wt die meninge.
dat mē daer aflaet doer verdienen wyl.
en verdiēt men gheen aflaet. **T**en
anderdenmael ist vā noeden dat een
mīns hebbe deuoci. oft innicheit. tot
den aflatē. **D**at is dat hy daer guede
begeerte vñ vlyt toe heft om toe heb
ben. vñ innicheit totter passien oft bit
teren liden. **O**s heren. vñ tot die sae
ken daer dat aflaet om gegeuē wort.
wāt als die paus **I**nnocētius seght.

S.

hoe een mijns meer deuocien vñ lief-
den heft tot dat aflaet. hoe hi meer ver-
lichtinge crijgt der pinē. **T**en derde
mael moet die mijns hebben waeraf-
tich berou voer syn sunden. die hijge-
daē heft. wāt als sinte Augustin⁹ segt
dat berou der sunden maect vergifte-
nis der misdaet vñ schult tegens god
Ite berou is volcomē mishagen der
sunden. als een mijns syn sundē leet
zj. daer o wāt hi daer doer dē guedē
vader vñ heer sinen god vtoert heeft
vñ niet daer om. wāt hē gruwelt vo-
er die ewige verdomenis. ofte voer
plagen. al is dat nochtās guet vñ hij
dencht sy daer om te latē vñ niet wed-
te doen. vñ toe blechten vñ daer wat
weder voer te doen. dat den guedē va-
der vñ heer behagelic is. **D**ie alsulck
mishagē heft vā syn misdaet mit sulc
opsaet die wort geabsoluiert vā gae-

de als vāder schult oft vāden torn ga-
des. vñ oec vāder ewiger pinē der hel-
len. **M**er niet vādie titelike pine. hier
oft int vegenier. het en weer dā sake
dat syn berou also groet weer dattet
hē staen solde voer volcomē penitēci
Als dat berou vā maria magdalena
was. vñ des morders andē cruce. vñ
sint **P**eters wāt hi ōsen heren **J**esū vñ
saecht hadde. mer wāt weñnich men-
schē al sulck berou hebben. soe ist ge-
radē dat niemāt dat heilige aflaget en
veracht. wāt soe mēnich iaer of dach
aflates als mē verdient. soe mēnige
iaren oft dagen betalen wñ vāden pi-
nen des vegeniers. **T**ē vierdē mael
tot dat aflaget te verdienē is vā noedē
die biecht. eñter mīt den mōt gespra-
ken oft mīt guedē opsaet toe doen op
bequemen tijden. mer dat sekerste is
pist bijecht te spreke. den dat vā nodē

is wāt die **P**aus bullen alsoe gemeē-
lich halden. **T**en vijfthēmael tot dat
aflaet te verdingen. moet daer wesen
volbrēginge der sakē daer toe dardat
aflaet gegenē is. wāt daer die saeke
niet en is daer en bedriyft sy oeck niet
Hier wt desen vijf puntē ist apēbair
hoe guet dattet is. dat sich een mijns
wendt sy aflatē dīck te verdienen.
wāt die mijns en crīcht niet alleen v
giffnis vñ quītsceldingē vāden pinē
ijre sunden. mer oeck wōderlike gro-
te vermeringe oft vorderinge in gae-
des genade. vñ in verdinften des ewi-
gen lenēs. **W**āt heten mach anders
niet geschien. die geen die aflatē ver-
dienen. die moetē hē seluen oefenē
in werken die boeuē allen werken v
dijnstich sy vñ die alre volmaectste
doegden. **I**st ten pisten. hī moet hem
seluen oefenen in ij geloeue. die hy

heft indē heren **C**ristū iēsu vā jhre
bitter passi vā jhre groter guetheit.
mildicheit barmherticheit dese vaste
liken te gelouē vñ weerdelikē te ouer
dencken. **O**eck oeffent hū sich in syn
geloeue die hi heft inder heiliger ker
ken wāt hi seker gelouet dat **C**ristus
iesus god almachtich. al sulke macht
gegeuen heft den mijns op eerdē vñ
gelaten inder heiliger kerke. dat die
een mijns den āderen wt sinē beueel
mach vergeuen jh sunden. vñ quyt
selden alle pinē oft penitēcien **O**eck
oeffent hi jh deuocij jh begeerte jh lie
fte. vñ hertelike mijn tot der seluer
passien os heren. **I**hū cristi. vñ tot jh
re groter mjnen. die hū os bewesen
heft. **D**ie te ouer leggen vñ in synen
herten die toe eren vñ den herē daer
af te dancken. **O**eck oeffent hū hē sel
uen in dat berou jhre sundē ouerleg

gēde oer groetheit. suuerheit. mēnig-
foldicheit. vnd die oetmoedelijken be-
screijende. **O**ec oeffent hi sich in claer
blote biecht zjre sundē. **O**ech oeffent
hi hē seluen in wtwēdige werken d
barmherticheit. als tot hātreckinge:
tot bestermenis der cristenheit of tot
tjmeringe oft reparaci vā cloesterē.
of **g**ades husen oft onderholdjge der
dienre oft der dñste gades. **O**ec in wt-
wendige bewisinge der deuociē. **A**ls
in lesen epnigerleij gebeden oft vsue-
ken vā kercken. vā altarē. vā gades
dñsten. oft vā preken te hore. tot welc-
ken wtwendigen werckē die aflaten
geordinjrt. geschijet. geguenen syn dese
werckē neerstelike vlitelike vñ gern
doende. **E**n hier om soe sal een mñns
altoes gern aflatē verdingen. al weer
hy oech soe heilich oft soe guet dat hy
die aflaten niet en behoefde.

**Vanden seuen principael kerckē
van Roemen.**

Sunte Hiluester vñ sunte Grego-
rius scrinē indē Croniken dat te
Roemen syn geweest Dulsent vijfhon-
dert vñ vijfkercken. van welcken ist
meesten deel veruallen oft verdorūē
vāden ongeloeuigen. Daer ister noch
tans voel gebleuē. vñ voel weder op-
getijmert vñ naemaels voel njes ge-
fundiert in welcken groet hylgdoem
is. vñ daer daegelijc voel aflaten syn
gegeuen vā boelen verscheijen Pau-
sen in langheit vā tijdē. daer ister oec
voel daer op seker festen vñ daeghen
binnen dat iaere. staciē syn of sonder-
linge aflaten. Onder desen syn seuen
principael hoeftherkē. die bauē al die
anderē groetelic syn begaest. mit hil-
licdoem vñ mit aflaten. Wāt dā som-
mige van die cleinkercken vñ capellē

syn voel mīnſchē onbecant ſonderlin-
ge den vremdē pelgrū. vñ zōmige zū
veer vāden anderen gelegē. oft veer
buten kōmen ſoe dat mē ſp niet wael
alle dagen can verſueken. **D**aer om
heeft die heplige **P**aus ſunte grego-
rius ingeſet. dat men binnen kōmen
alleen die principael hoeftherkē darf
verſueken. **O**n hi heeft alle die cleyn
kerken. vñ capellen binnen. vñ butē
kōmen. geleet onder een vāden ſeuē
principael hoeftherken. mit **o**er dae-
gelix aſlaten. vñ oech mit **o**er aſlatē
die men daer haelen mach op ſunder-
linge feſten oft **ſ**taci daegē **D**oe dat
men mach die ſelue aſlaten verdienē
inden ſeuē principael hoeftherken.
als oft men die cleyn kerckē vñ capel-
len ellic biſonder hadde verſoecht. **A**l
ſoe toe verſtaen dat men die daegelixe
aſlaten. die men alle daege verdienē

mach in ennich vanden cleinen kere-
 lien. verdient in die een hoeftherc vñ
 die aflaten vāden **S**taci daegen. ofte
 fecten. der seluer cleinre kercken ver-
 dientmen op zōtjden in die selue hoe-
 ftkercke. vnde op somtijdē. in een an-
 der hoeftkercke. ¶ **O**p dat dan alle
 deuote kersten menschen gheestelic
 vñ werlic. meerre gheloef. begeerte.
 vñ deuoti moeghen crijghen tot den
 heiligen aflaten. om die dagelijc toe-
 halen oft te verdienen. vñ by sunder
 die gheen. den die groete graci oft ge-
 nade ghegeuen is van onsen heilige
 vaeder dē **P**aus. dat sy in oer cloes-
 ter. ofte in enighe kercke oft op ande-
 ren plaetsen. moeghen verdienen al
 die aflaten vā **R**omen ¶ **H**oe volgen
 hier nae die seuen principael hoeft-
 kercken. mit sommigen van oeren
 dage lixen aflatē ¶ **O**n oer mit een deel

vandē clepnē kerckē vñ capellen die
onder hem hoeren mit sommighen
vā oerē dagelīxen aflatē. als daer se
kerheit vā is. **W**ant al syn der kerckē
voel meer. vñ die aflaten veel groter
sonder twiuel. dan hier nae bescreuē
syn. **N**oechtans en heeft men hīer
niet in scriuen willen. dan daer men
sekerheijt van heeft. wt voelen ver-
scheijen boecken:

Hier nae voelcht die alder pīste
unde principael hoeft kerche vā
alder ganser werlt.

Van die alre pſte vñ princ
pael hoeftkercke vā Romē.

Die pſte vñ principael hoeft
kercke van allen kerckē der
gāser werlt is sante Johāns
toe Lateranen binnē Romē
die Conſtātinus die Kēpser
heeft doen tĳmeren vñ sy is geweyt
vāden heiligē paus Hilueſter in die
eer ons ſaluatoers. vñ sante Johan
baptiſt vñ sante Johan euangelist.
Hier ſyn alle daghe toe verdienen
xlvij. iaren. xlvij. karene. vñ. 7. dyt
tephē is vergiffenis des derdē deels
van allen pinē der ſondē. **N**ietz noch
alle dagen. xxvij. iaer. xxvij. karene
vñ. 7. **I**tem in dese kercke is een
cappel vā sante Johan baptiſt gehie
ten ad fontes. dat is tordē fonteinen.
Daer geen vrouwē in moeten gaen

by den ban. daer is alle daghe. .†. dyt
tephen is volcoemē vergiffenis van
allen pinen der sondē. ¶ **I**tez noch is
hier een cappel vā sante Laurentius
geheten. sancta sanctor. daer oec die
vrouwē nūmermeer moētē in gaen
byden ban. daer is oec alle dagen. .†.
¶ **I**tez by dese cappel staen crappen.
daer onse here Jhesus cristus op heeft
geuallen vñ syn heilige bloet gestort
Dese trappē plachten te staen to the
rusalez voer pilat? hups. ¶ **A**l die geen
die dese trappē op oft neder gaen die
verdiennvā ellike trap ix. iaer. ix. ha
renē. vñ. .†. ¶ **I**tez als bescreyft die pa
us Bonifacius sante Hilueker vnde
sante Gregori? vñ meer ander pau
sen hebbē in dese kerc. ontellic aflatē
gegeuen. daer dat getal god alleē vā
bekent is. ¶ **O**n by segt. wisten die mē
schen die groetheit des aflatē deser

kercken sijn behoeften niet te gaen
toe **J**herusalem noch tot sante **J**acob
toe compostellen. **H**ier hi segt. so wijs
dat daer coemt tot onsen stoel te **L**atia
nen wt deuoci om toe beden die wort
vrij van allen pinen der sonden. **H**ier
wonderlike seer veel costelick bilich
doems rusten hier. die hoefden van
sancte **P**eter vnde sancte **P**auwel vñ
alsodick als men dese hoefden toent
den volc. dan isser dat selue aclaet dat
daer is in sancte peters kerche als mē
toent die **V**eronica ons heren **J**hesu
cristi. dan hebben all die geen die bin
nen **K**omen wonen. vnde dan tegen
woerdich sijn. drije. dusent iaer aflae
tes. die buten mer niet veer daer aff
en wonen. vi. dusent iaren. **D**ie ouer
berghen vñ daelen. ofte wt verē lan
den commen hebben. xij. dusent iare
vnde tellikens soe veel karenen. vñ

.T. dat is vergiffenis des derden de
els der pinen vñ schult van allen son
den. Item dese kercke is twe mael
verbrant gheweest vanden ongeloe
uighen. Mer die paus Nicolaus die
vierde heeft sy van gront op weeder
verniet vñ mit meer aflatē begiftich.
Hier rust oech sancte Pancracius hof
wt welken vlojden bloet drie dagē
vñ drie nachten. Als dese kerck op een
tijt branden.

Hier nae volgen die klein kerckē
Der salmen aenmercken dat ge
se naebescreuen klein kercken.
vnde capellen gheset. syn onder die
principael hoefskerckē om een luttel
oft weinicht te weten van die groet
heit der dagelixen aflatē diemen alle
dagē te Rome verdinen mach gaen
de tot den seuen principael hoefsker
ken. her sy fests vnde staci dach of niet

Die dan alle dagen versueken die se
uen kerckē oft altārē oft een ewe dīe
oft meer. nae wt wisinge oer preuile
giē vñ briuē die sy daervā hebbē die
en cōnen niet dualē sy en hebbē al die
dagelīxe aflatē die te **R**omē sy in al
len kerckē capellē vñ altārē **V**ñ daer
om en licht daer niet aen oft die clein
kerckē hier geset sy onder oer hoeft
kerck. daer sy sante **G**regorius vñ an
der pausen onder geordineer vñ ge
stelt hebbē oft niet **W**āt in dījt boeck
sy sy geset onder die hoeftkerck daer
men gaet op die festē der sanctē. vñ
patronen vāden cleinen kercken oft
daer oer lichamen rusten. naewtwij
singe des nae bescreuē kalendiers.

Deser kercken aflaten versu
chtmen in sante **J**ohanskerck
ke toe **L**atranen.

Die sante Johans euangelist voer die latynsche poorte op die plaets daer sant Jan'gelet wart in een vat vol beet olj's. van die keyser Domitianus.

Hier syn alle dage. **L. L. L.** iaer vñ veel meer groeter aflaten. **I**tez in dese kercke machmen alle dagen mit deuoten gebeden verlossen een zj'l wt dat vegenier **Sō** mige boecken hebben mit lesen. oft doen lesen een misse.

Hoch is daer een kercke gebieten tot sante Johā baprist. daer dagelic syn. **L.** dagen. **L. ka. vñ** vergiffen. **T.**

Tot sante Johan int eylant daer is groet aflaet.

Tot sant saluatoer. op den wech nae sant Pauwel. daer syn. **L.** iaer.

Tot sant saluatoer. gebieten tetarine. daer syn drie iaer. **L. vñ. xl.** daghen **H**och tot sant saluatoer geberen Pietas daer is oeck groet aflaet.

Tot santa Balbina. sy hiet oeck tot sant saluator de se kerck heeft die heylige sante Gregorius gewijet. dar synt seuen iaren.

Tot sant Siluester. syn seer groete aflaten. Daer is sant Johans bapristen boeft. Soe dick alment toent syn daer dusent iaer vñ. **T.** Sonnelge boecken hebben **L. L. L. L.** iaer. **L. L. L. L.** karenen. vñ. **T.**

Tot sante Eusebius dat is een cloester. daer syn vijf dusent. viij. hōdert vñ. liij. karenē. waerastichs aflaets **A**lloe dick al inē die kerck versueckt. oft daer almissen geeft **I**tem noch syn daer dusent iaren alle daghen.

In dat gast huys vanden heylighen geest. dat **F**irrus. liij. alheel verniet heeft. vñ seer begifticht. mit graden vñ groete aflaten vñ by sonder versyt heeft mit een

C.

scden broderscap. daer syn. vij. iaren. **E**n quintsclonghe
des seiuende deels. alre sunden. **I**tez noch. .iij. duisent ia
ren. soe veel karenen. ynde. **T**.

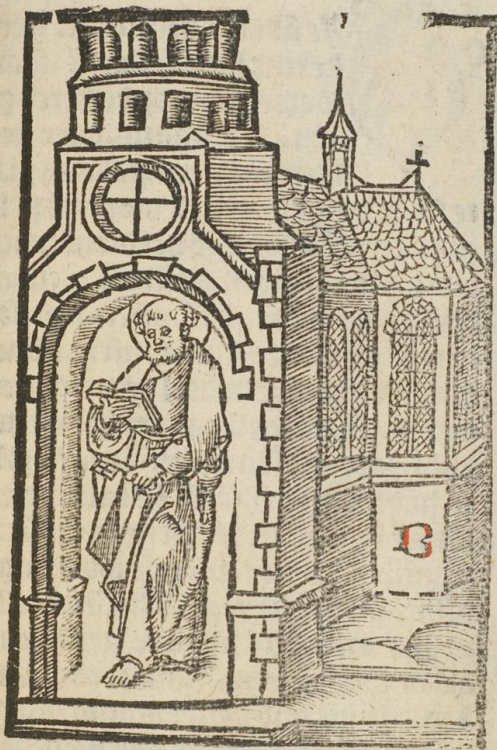
In den vier gecroenden mertelers. Daer syn grote
aflaten van **L**eo die vierde vñ van **P**ascalis.

In sante benedictus syn alle dagen hondert iaer.

In sante sabba **A**bt. dit is een abdye van sante be
nedictus orden die sante **G**regorius moder beft gerim
mert. hier syn alle dagen. **L**. iaer vñ meer aflaten.

In die capel op den heiligen camp. hier begreeftmen
al die pelgroins vñ alle ellendige arme menschen. hier
is oeck saer groet aflaat

Hier nae voelcht die āderde prins
cipael hoefskerck vā **R**omen.

De āderde principael hoeft
kercke binnē Romē is sant
Peters kerc opdē berch ge
heitē Vaticanus. daer des
Kepfers nero pallaps plac
te staen die gewiet best die pauspela
gi? daermē alle dagē verdienē mach
xlvij. iaer. xlvij. kareñ. vñ. r. noch
xxvij. iaer xxvij. kareñ. vñ. r. **I**ndeser
kerckē placē teo syn. **E**. vñ ix. altare
daer nu dat meestedeel vā verdestru
eert is. vñ voer ellie altaer zū gegeuē
xviij. iaer. die som tesamē maect **A**.
ix. hōdert vñ lxiij. iare. **W**t allē desen
altarē syn by sonderwt genomē seuē
principael altarē. vñ mit zōderlinge
aflatē vñ graciēbegifcht. **D**at yste
is sant **P**imō vñ iudas altaer. dat an
derde sant **G**regori? dat derde sante
Ieo. dat. iij. onf lieuer vrouwen. dat
v. sant **A**ndrijs. dat. vi. des heyligen

Cruys. dat. viij. sancta **V**eronica. vñ
tot ellikē vā desen. viij. altarē syn alle
dagen. xl. iare. xl. kareñ vñ. 7. **H**um
ma is. cc. vñ lxxx. iaer. soe veel kereñ
vñ seuēmael. 7. **V**ñ alst in dese kerc
is fest of kermis op ennich altaer vñ
op allen festē vā sant **P**eter. vñ oech
op allen grote hoechtijde werden al
dese aflatē dubbelt. **I**tez sant **G**rego
rius heeft gegenē. also dick als mē de
uotelikē geet vñ bidt in deser kerckē;
xviij. iare. xviij. kare. vñ. 7. vñ daer to
vergifenis vā allen vgetē sondē. vñ
vā gebrakē geloefsten. vñ al misdaer:
die pemāt gedaen heeft tegen syn ol
ders sonder hāt aen he; toe slaen **V**ñ
als mē in deser kerc wil gaen. so moet
men veel trappē op clīmen **H**ier om
die paus **A**lexāder. heft genē tot ellie
trap. viij. iaren. aflatē. so dick als mē
die op of af gaet. **I**tez in dese kercke

toentmē die veronica ons herē drihe
weerf des iaers. **T**en ystē in die goe
de weerk vñ dā toentmē sy dickmael
Ten anderē op os herē hemeluaers
dach. **T**en derdē des sonnēdags. nae
sante Anthonisdach vñ alsoe dick als
men sy toent. syn daer grote aflaten
Als ghi sien moecht hiervoer in sant
Johāskercvā datmen toent die hoef
den vā sant **P**eter vñ **P**auwel. **H**ier
rusten die halue lichaemē vā sancte
Peter vñ **P**auwel. vñ veel āder hei
lidoemsonder welckē syn meer dan
xij. dusen martelers. vñ daer om is
hier soe groet aflaet. hier syn noch al
dagē. xl. iaer vñ. **v.** **I**te; noch. cc. iaerē
Roeh dusen iaerē vñ. **v.** **R**och. cccc. ia
erē vñ so veel kerē. **I**te hier; ij noch
veel aflatē op zōmigen festē. vñ hoec
tijdē. die men sal vindē hier nae indē
casel oft kalendier.

Deser kercken aflaten versueckemen
in sante Peters kercke

Alre sante Peter ad vincula. dat is tot dē hāden
Hier syn alle dagē v. bonst ia. vñ soe veel ka.
vñ. T. Jre de dese kerck versueckt een iaer lāc
des somēdages hebben alsoe veel gracie vñ aflaten of
sy gegaen hadden. tot sante Jacob te composellen.

Tot sante Peter indē kerker al die geen die dese kerc
versueken mit gebedē. oft daer aelmissen geuen hebben
alle dagen. T. vñ daer toe. **LL.** iare aflaets. vñ op alle
heilgen dagen is dijt aflaet dubbelt. Daer springt een
fonteyn op die plaets daer sante Peter vñ pauwel geuā
gen saten. **A**lre sante Clemens dijt is een Cloester
van sante Ambrosius ordē. daer rust sante Clemēs vñ
sante Ignacius. Die paus gelasius heeft gegeuē al den
geenen die daer cōmen vt deuoci. xl. iaer vñ. xl. karenē vñ
in die vasten ist dubbelt. Item die paus Alexander. iij.
heeft hier gegeuen ter eren van sante Ignacius alle da
ghe. T. Hier syn noch veel meer aflaten.

Tot sante Gregorius kerc geheitē in septem solijs
dat is een Abdie die sante gregori⁹ vā syn patrimoniu
heeft getimmer. vñ daer wordē hij monick Dese kerck
heft hij seluer gewijet in sante Andrijs eer. vñ versijert.
mit costelik hillichdoez vñ begifticht mit grote aflaten.

Hier syn onder anderē aflatē alle dagen dusent iaer
Tot sante Augustin⁹ kerc. dat is een cloester vā Au
gustine. daer rust sancta monica sante Augustin⁹ moed.
Vñ daer ist principael beelde onser liever vrouwē onder
alde beelden. die sante Lucas gemaelt heeft. Hier syn
oec onder meer aflatē alle dagen dusent iaren.

Tot sante Ambrosi⁹ kerc syn. **S.** iaer **T**ot sante

Tot sante Hieronym⁹ kerc. syn. **52.** iaer.

Thomas syn. **V.** iaer. **¶** Tot sante bartholome^e ine
eylant. daer is veel bilgdoes. daer syn. viij. dufent iaren.
Itē noch. **V.** iare **I**tez daer is een put voer dat hoich
altaer daer sante **Paulin^e** mit meer aderen billigē licha
men in geusden wart. daer syn. **CC.** iaer. **¶** Tot sante
Andries daer syn **D. CCC.** vñ. xi. iaer vii. **T.**

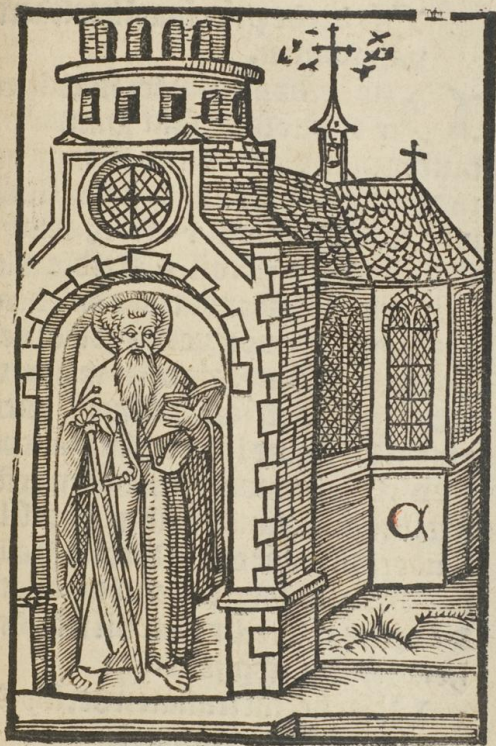
¶ Tot sante matheus op dē weech daer mē gaer vā sante
Johā tot santa maria maior. daer syn. **CC.** iaer. daer
is sante cristofels arm. m̃z veel bilgdoes. vñ daer syn. m.
iaer. **H**och syn daer. **V.** iaer. **V.** kare. vñ vergiffenis
des seuēde deels. die welck hebbē gegeuē vñ cōfirmyrt
die pausen **Honan^e** Alexander Innocentius.

¶ Tot sante marcus dese kerc heft die paus **Pius.** iij.
vā gront op verniet vñ mit seer groete aflaten begicliche
Hier syn alle dagen. **V.** iare **¶** In die capel gebeitē
Dñe quo vadis. dat is **H**eerwaer gaedt. daer onse here
Ihesus sante peter gemuetē. als h̃j vā **R**omen wolde
lopen. daer syn dagelijc. **C.** iare. **¶** Tot sante. **Jacob**
tussen sante peter vñ dē **E**ngelborch daer is grot aflact

¶ Tot sante **Jacob** gebeiten hispanoy. de vrbe. daer is
oecgroer aflact. **¶** Tot sante **Jacob** gebeitē in **C**ingano
daer syn. **V.** iaer. **V.** kare. vñ. **T.** **¶** Tot sante **Jacob**
in porticu. daer syn. **C.** iaer. **¶** Tot dē heiligē **E**ngel
daer syn **V.** ia. **¶** Tot sante michel. hier syn dagelijc. m. ia.

¶ Tot sante **Joriz** gebeitē ad veluz anreiz. daer is veel
bilgdoes vñ aflacts. daer syn. **V.** iaren **¶** Tot sante
vitalis dese kerc is beel yniet vā die paus **Sixt^e**. iiij. vñ
begifticht mit aflactē **¶** Tot sante **Sixt^e** voer die poertē
gebeitē appia. dit is een nōnē cloester hier is grot aflact

¶ Tot sante maurus hier is groet aflact. **¶** Tot sante
Jacob ouer den tyber. hier is oeck groet aflact.

Die derde principael hoefthere
van Komen.

Die derde principael hoefthere
die Kome is tot sant Pauwels.
butē muren die die paus Delagi⁹ he
uet gewiet daer sijn alle dagen xlviii
iaer. xlviii. hare. vñ. t. Noch. xxviii.
iaer. xxviii. harenē. vñ. t. Hier die alle
sonnendagen doer dat iaer dese kecc
versuypet wt deuoci verdient soe veel
gracien vñ aflatē. als of hy te Iheru
salem ginge oft tot sant Jacob. Hier
rusten die halue lichaemē vā sant pe
ter vñ sant pauwel Hier rusten oech
veel lichaemē vandē heilige onoeselē
kinderē vñ daer om in hier noch alle
dagē lxxxviii. iaer. behalvē die aflatē
die op seker hoechtijden vñ festē der
heiligen sijn gegheue.

Dese kercken aflaten versuypet
men tot sante Pauwel.

Oet den drij fonteynen daer sante Pauwel ont
hoeft wort. daer syn alle dagen. iij. duzent ia.
Tot sant: Anastasius kerc. daer by die welck
Honorius die pans geweier heft. vñ begifticht mit gro
ten aslaten vñ daer is veel billichdoems. daer syn alle da
ghen. xl. iaren.

Hier doe bij is die capel vā oīe liefvrougehetē scala cell
Tot den .xij. apostelen. dese kerc is vanden Keijser.
Constantinus yst gerimmert. daer nae is sy vande ket
ters gedesturueert. **H**er die pausen. Pelagius. vñ Jo
hānes hebben sy weder verniet. vñ costelic versyrt. vnde
begifticht mit voelen billichdoems vñ mit grote aslatē
Hier is seer dick staci. int iær. hier syn alle dagē **D. ia.**
Vñ op allen festē der apostelen is hier staci. vñ dā syn
hier. **CCC.** iaren aslaets.

Tot sante Johēs vñ paulus daer syn. **D. iaer.**

Tot sant Johēs vñ Jacob. daer synt oec. **D. iaer.**

Sot sant barnabas apostel. syn. **D. CCC.** iaer.

Itez noch is daer een kerc geheiten tot den heiligen
apostel vñ daer is alle dagen een iær. vñ alsi fest is van
ennich apostel. dan syn daer oec **CCC.** iaer.

Tot sant: Marcellius. vñ petrus. dese kerc heft die
paus Alexand geweler. daer is veel billichdoēs. vñ af.

Tot santa Anastasia daer syn. **D. iaer** Hier mach
men een zül verlossen. wt dat vegeuier.

Tot sant Cosmas vñ Damianus. daer syn alle da
gen. **D. iaren** die Gregorius die yfste paus beft geghe
uen vñ by heeft gewiet dat hoichaltaetaer.

Tot sant martē indē bergen dat is een nōnen cloestery
Sergi? die paus gefundeert heeft. mer **Leo. iij.** die be
uet volmaect. daer is veel billichdoēs Hier syn alle da
gē. **xlviij. iaer. xlvij kare. Jtz noch. vij. ia. viij. vij kare.**

karenen Sönighe boecken hebben vñ. duzent /aer,
vñ alsoe veel karenen.

Tot sante Celsus. dese kerck dat plach syn'olders
huys toe wesen mer syn lichaem. mit meer anderen syn.
in sante Pauwels kerck gebracht. Hier syn alle dagen
LLL. iaren.

Tot sante Nicolaus indē kercker daer syn **LL.** ia
ren. vñ veel billichdoems mit meer aslaten

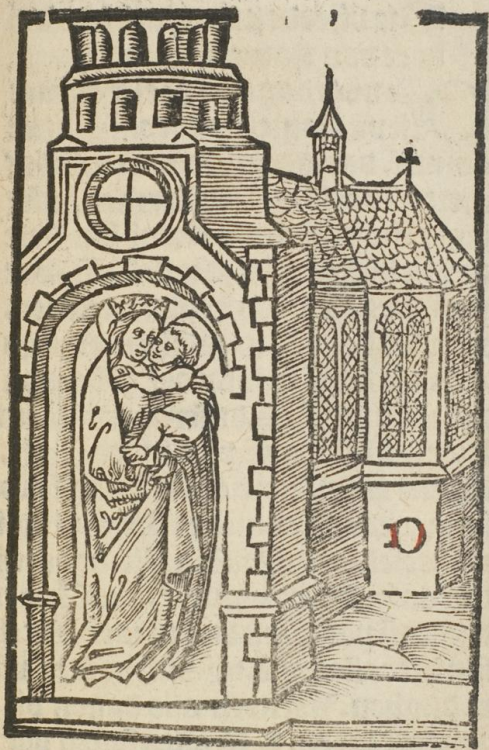
Tot sant Nicolaus gasthuus syn. **L.** iaren

Tot sante mercellus vñ apuleis buten Romē is oec
groet aslaet.

Tot sante Triphon vñ respicius is groet aslaet.

Tot sante Bernardus. Hier syn groete aslatē.

Tot santa Eufemia. dit is een iofferen Cloester. hier
is groet aslaet. Der oer lichaem dat is van daer gebracht
sorden. xij. apostelen.

Die vñherde principael hoeft
kert van **Romen**.

Die vñherde principael hoeftker
ck vā **Romen** is tot onser lieuer
vrouwē. dat is die meeste **T**en onder
scheit vā veelē anderē kercken onser
lieuer vrouwē die te **Rome** syn **D**ese
kert hebbē gewiet **Nicola**?. vñ **Gre**
gori? pausen. vñ sy hebbē gegeuen.
vā onser lieuer vrouwē hemeluaers
dach alle dagē westot oer geboerten
dach alle dagē. xij. duisen iaer. afaets
Hier syn alle dagē. xlvij. iaer. xlvij.
karenē vñ. t. **I**tez noch alle dagē xxv
ij. iaer xxvij. ka. vñ. t. **I**tē **Gregori**
us heeft hier gegeuē in allē hoechtij
den onser lieuer vrouwē. op dē kie rs
dach. vñ paesdach dusent iarē. **N**och
syn hier alle dagē. vij. dusent iaer vñ
xl. daghen. **I**tez noch alle dagen vij.
hondert iaren. **I**n allen festen onē

liener vrouwen is hier. .†. dat is vol
toemen vergiffenis. **I**te noch alle da
gen syn hier dusent vñ **C.** iare. **N**och
alle dagen. **xciiij.** i aer. **lvi** kare. **vñ. t.**
behaluen alle ander aflaten die ghe
uen syn op sekeren dagen vñ festen.

Die aflaten van deser kerc
kenversupt men tot sancta
Maria die meeste.

Tot santa maria de populo. dat is vanden volck. de
kerck heeft die paus **P**ascalis gefundeert vnde ge
piet. vnde mit hüllichdoem vñ mit aflaten begifticht.
Al die gheen die dese kerck versueken vanden vridach
voer midtuasten tot belakē **P**ascen hebbē. al die dagē
van **P**ascalis dusent i aer. dusent karenen.
Item die paus **Sixt^{us}**. **iiij.** heft sy vā grōt op verniet vñ
heft gegeuen alle saterdaghen in den vasten vnde op dē
feten onser lieuer vrouwen. hemeluaer. te geboert. lich
mistboetscap. vnde visitaci. volcomen vergiffenit. **†.**
Itez noch is hier. **†.** volcomen vergiffenis alle daghen
vanden sonnēdach toe midtuasten westoe belakē pascē
Itez noch syn hier alle daghen. **CCCC.** iaren. **CC**
CC. karen. **H**ier is veel bilgdoes vñ veel meer aflaets

Tot santa **D**aria roronda dat is die rōde. oft san
ta maria tordē martelers. dīt was hier voermaels den
rondē tempel aller gaedē. **D**e heft die paus **B**onifac^{us}
iiij. gewiet in die eer der moder gaedes vñ alre martelers
Hier syn alle dagen. xv. i aer. vñ. **T**. Sommige boecken
hebbē. xv. dufent iaren. **I**te **H**ier is vergiffen. **†**. **D**es
viidages nae paescen. den xij. dach inden mey. op alre
heiligē dach. op alre zjelen dach. vñ op allen boechtridē
onfer lieuer vrouwē. xx. i aer afflaets. **N**och syn hier **D**.
i aer op alre heiligen dach.

Tot sancta **D**aria noua. dat is dlenje. dat was die
tempel des vreden: die daer tsamen neder vijel. doe die
ionfer **D**aria **I**esuz ter werlot bracht. hier syn alle da
gen. ccc. i are. inde vastē noch. cc. ia **I**tez noch alle dagē. c.
sommigheboeckē hebben. **D**. **I**tez noch alle dagen
v. i aer hier is veel hūlichboems

Tot sunta **D**aria gebeitē aqua salua. daer syn alle
dagen. **D**. iaren. vñ daer is. **†**. als daer kermis is.

Tot santa **D**aria transyberini dat is ouer den ty
ber oft torden olij fonteynē. hier plach te syn een gasthu
ys dietijt der heydēscap. **D**aer die romeynē. die inden
strijot verlaemt warē. oft vā olde doem onuttich warē.
den cost plachtē toe hebben. **H**ier spranck een fonteyn
wder eerdē. **D**oe **C**ristus iesus ons heer gebare wart
vñ vlooydē oly den belen keirsnacht. vñ den ganssendach
weesindē tyber. **E**ñ daer om in geboethgenis. vanden
heft die heilige pausante **C**alixtus dese kercke getim
mert. mer die paus **B**regorius. iij. beeft sy verniet. vnde
smert **H**ier syn alle dagē. vij. i are vñ inde vastē alle da
geen. ia. **I**te op den kernach syn hier vā seuen pausen ge
geue. van ellic. vij. i aer. vij. kar. d. zis. l. ia. l. ka. bier is oec

seer veel billich doems!

Tot santa **M**aria in campo. dat is indē camp daer
syn. xl. iaren.

Tot santa maria bij sunte **E**ngels brugh. daer syn.
L. iaren sommige boecken hbbē. **CCC.**

Tot santa **M**aria geheiten. sup mineruā. dat was
die tempel der afgadinne der wijsheit. **U**n ny ist een cloe-
ster vander preker orden. hier syn alle dagen. **D.** iare.

Tot santa **M**aria geheiten. in porticu. dit plach to
syn dat pallays vā die heilige santa galla. die paus gre-
gorius. vij. heft dat gewiet tot een kerc. vñ het is een cloe-
ster. daer is een beelde oser lieuer vrowē dat santa galla
wt den hemel gesant wart. hier syn alle dagen. xl. iaren.

Tot santa **M**aria geheiten. in ara celi. dit is die yf-
te kerc onser lieuer vrouwen vā die ganse werlt. dit plach
te syn dat pallays des **K**eijfers octavianus hier sach hi
een **J**onser mit een kindeken in der sonnen **U**n bij aen-
beden sy op syn knien. hier is een **C**loester vā die minre
broeder orden. hier syn alle dagen. ij. dusent iær.

Tot sante **M**aria geheiten passibola. daer syn. seuē
iaer ynde. seuē karenen.

Tot santa **M**aria geheiten transpadiam. daer syn
CCC. iær alle dagen.

Tot santa **M**aria indē put. daer syn al dagē. xl. ia

Tot santa **M**aria in die greixle schoele. daer is san-
te **A**ugustin⁹ scoel geweest. daer syn alle dagen. **L.** iær.

Tot santa maria verlost ons van die pinēder hellen
Hier wardt die **K**eijser **C**onstantinus gesont van synre
melaetsheit. die heilige paus sante **S**iluester heft dese
kerc gewiet **U**n bij heft gegeuē al den genē die dese kerc

D.

versuekē mīe gebeden. oft mīe aelmissen. alsoe dick als
geboert. ix. duseit iaer Sōmige boekē hebbē xi. duseit.
ia. Sōmige hebbē xij. **V.** ia. xij. **V.** ka. vii. **T.**

Tot santa maria scala celli. dat is de leer des hemels
dat is butē Romē by sunte pauwel vñ sunte Anastasi⁹
Hier sach sunte Bernard⁹ een leer op gericht inden be
mel Hier rustē lichamē wal van. x. **V.** martelers. dīt is

die anderde kerc getimmert in die eer onser lieuer vrou
wen vāder ganse werlt Daer syn boeuen matē grote af
latē. Vñ hier machmē ploessen een zyl wt dat vegeuser

Tot santa Maria annunciata. dese kerc is gesticht.
Int iaer ons herē. **V.** CC. by die paus Honor⁹. iij.
tijde. hier is scoen bilgdoez. vñ hier syn alle dagē. cc. ia. **q**

Tot santa Maria in nauicula. dat is int scipken.
Hier syn alle daghen. CC. iaer.

Tot santa Maria imperatrix. dat is gebiedersehe
Hier is een beelde onser lieuer vrouwe. dat tot sunte Gre
gori⁹ heft gesproken. waer om en gruet ghi mij niet. ghi
plecht mij doch. altoes geerne te grutē. sunte Gregori⁹
dit borēde veel op syn knien. vñ badt vergiffenis Vñ hi
gaff aldē genē. die mīe geboegden knien voer onse lieue
vrou lesen. iij. pater noster. vñ iij. Ave maria. alsoe dick
allt gescijet. xy. iarē aflact Sōmige boeken baldē. dat
dīt mirakel den paus Celestinus gescijet is.

Tot santa Maria de consolatione dat is vander ver
troestinge. daer is oec groet aflact. **T**ot onser lieuer
vrouwen capel. daer is oec groet aflact. **T**ot santa
maria die gracia. dat is vander genadē. dīt is een gasti
huys. daer dagelij groete almissen gescheen. doer dē ro
meynen. hier is oec groet aflact

Tot santa Maria gebeitē Inuiolata. dīt is die pla

ers, daer sunt **Pauwel**. vñ **sunte Lucas** plegen'te bedē
Hier heft **sunte Lucas** gemaelt vier beelden. van onse
lieuer vrouwen. Doer welcken plachten hier veel mira-
culen tgeschieden. daer om syn hier oec veel aflatē gegeuen
¶ Tot **santa Maria montis celi**. dat is vande berch
des hemels Hier rust die heilige **Jonfer santa nimpha**
hier syn merckelike hilgdoemte vñ aflaten.

¶ Tot **santa Maria de anima**. dat is vander zjle. dit
is een gallubuyt. voer die duijtsche pelgroms. daer alle
duijtsche. drij nachten berberghe hebben. hier syn veel
groete aflaten.

¶ Tot **santa Maria de pace**. dat is vanden vrede. de
seker heft die paus **Sixtus. iij.** van gront op ghesun-
deert. vñ getimmert vñ gewiet vñ begifticht mit billich-
doem. vñ mit aflaten Hy heft gegeuen allen minschen.
die dese kerc wt deuoci versueken op die seue hoechtide
onser lieuer vrouwen. als die **Boetscap. Visitaci. in de
snee. Hemeluaert. Geboorte. Ontfangenis. vñ Lijche-
nis** van die yste vesper. deser hoechtiden hent des an-
deren dages. tot der sonnen onderganc. Vñ op allen sa-
terdagen in die vasten volcomen vergiffenis. †.

¶ Tot **santa Maria de angelis**. dat is vanden engel
Daer is grot aflatē Vñ tot **santa maria de febril** des
gelick Hoch syn daer meer capellen vñ kerckē vñ onser
lieuer vrouwen. mit hilgdoem vñ mit aflaten.

¶ Tot **santa Cecilia**. dit plach oer huyste syn dat di
pa' pascalis gewit heft to een kerc. int laer os herē. ccc.
In de eer os lijf vrou. sunt **peters vñ pauwels sant agata**
vñ **Cecilia**. hier rust sy mit **tiburti** vñ **valeriaen** vñ mit
veel hilgdoes. hier syn alle dagen. cccc. laer vñ xl.

Tot santa **Bibiana** dit is een cloester. die paus **Donortus**. iij. heft dese kerc gewiet in die eer deser heyliger ionferen vñ mertelerse. **I**nt iaer ons heren. dufent **Hier** ruiten wal. v. dufent mertelers behaluē vrouwe. vñ kin der **Hier** is ontelick volck gedoot voer onsen herē **Ihesu**. vāden **Keijser** **Domitianus**. hier syn alle dagē meer dan. ix. dufent iaren waerastich aflaets.

Tot santa **Potentiaen**. in dese kerc rustē meer dan: vñ. dufent martelers. vñ die paus **Simplicius** die dese kerc gewiet heft. vñ heft gegeuē allen mēschen die sy ver suekē wt deuoci. **S**o dī k alst gesiet vā ellikē marteler. i. ia. vñ xl. dagē **Sōmige** boeckē hebbē. i. ia. i. ka. vñ. **T**reze behaluē dese aflaten. soe hebbē veel pausen als **E**lestinus **Bonifat**⁹ **E**lemēs **Bregon**⁹ **U**rbanus **Alex** ander ellick bisonder aflatē gegeuē. alle dagē te verdinē die in dese kerc apenbaer hangē bescreuen.

Tot santa **Maria** magdalena. syn alle dagē **E** ia.

Tot santa **Katerijn**. syn alle dagen. **E** iaren.

Tot sant **barbara**. syn al dagē **E** iaer **T**ot sante **Cristina** syn al dagē. xl. iaren. **T**ot sant **margarijt**. syn al dagē. **E** ia. **T**ot sant **Agata**. syn al dagē. xxvij. iaer **Sōmige** boeckē hebben viij. hōdert iare.

Tot santa **Elara**. syn al dagē **E** ia. **T**ot sante **Agnetē** binnē muren. syn al dagē xl. ia. **T**ot sante **Agneten** buten muren daer santa **Constatia** rust. dīe is een ionferē cloester vñ daer is groet aflaet

Tot santa **Elzaber**. syn al dagē **E** iaer **T**ot san ta **Felicitas**. syn al dagen xl. ia. **T**ot sant **Lucas** syn **E** iaren **Sōmige** boeckē hebbē dufent iaren.

Tot sant **Francisc**⁹. ouer dē **Lyber**. daer syn **D** ia

Die vijfte principael hoeft
kerc van **R**omen.

Die vijfte principael hoeft
kerc vā **R**omē. is tot sunte
L Laurentius buten den mu
ren. hier syn alle dagē **xlvij**
ia. xlvij. ka. vñ. t. Itē noch
xxvij. iare. xxvij. karenē. vñ. t. Itē
die paus **Delagi**? heft dese kerc ghe
wilet vñ gegeuē allen vierhochtidē
des iaers. **vij. iaer vij. karenē vñ. t**
vñ het duirtellike reyse acht dagen
Itē als pemāt in dese kerc gaet wt de
uoci doer die doere int sudē vā dat eē
crupstot dat āder heft hi. **t. volcomē**
vgiffnis **Alsmē** vint grscreuē in vele
boekē te romē **Itē** wāneer dat fest ho
chtijt. of staci is in dese kerc. soe is hjr
t. volcomē vgiffnis vā die pa? **Calix**
tus. ij. vñ daer to C. iaer C. ka. vñ t.
dat oldt aflact is. **Itē** die een iaer lāc

dese kerc wt deuoci vſuijct alle gōſda
gen die vloſt een zyl wt dat veegeur.
Als die pa? **I**nnocenti? .viij. ſcrift vñ
men geſcreuē vñt in een bul by dat
hoig altaer vā deſer kerckē **I**te; noch
ſyn hier alle dagen **E**.iaer vñ tot dat
hoig altaer ſyn alle dagē xxviij. iaer
Hier en boeuē ſyn noch veel aflatē te
verdinen op ſeker tijde vñ feſten **A**ls
men hier na ſal vñnden.

Die aflatē van deſen kerckē be-
ſuijctmē tot ſunte Laurens.

De ſunte **L**aurens gebeitē in lucina deſe kerck
heft gewiet die paus. **C**eleſti? .iij. **I**nt iacrons
herē **S**. **E**. vñ xvi. hier is veel bilgdoems. vñ
daer ſyn alle dagen. cccc. iare. cccc. karenē vñ. **T**.

Tot ſunte **L**aurens gebeitē in palisperua deſe kerck
ſteet op die plaets. daer ſunte **L**aurens wardt gebradē
vñ daer plach des **K**eyſers decius ſyn pallays te ſyn.
mer nu iſt en cloeſter vā ſāte **B**rigittē orde. vñ die ſanta
Brigitta de ruſt daer. hier is veel bilgdoēs. vñ groet af.

Tot ſunte **L**aurens indē kerker. of tordē ſūteyne die
is oec een **N**ōnen cloeſter **H**ier doeptē ſunte laurens ſuns
ypolit? vñ lucillus. hier ſyn alle dagen. **E**. iaer.

el bilgdoës. vñ veel aflatē gegeuē vandē heiligen paus
Damasus die dese kerc gesundeert vñ gewiet heft

Tot sant **Steuē** indē berch **Celio**. dese kerc is heel
veruallē geweest. mer die paus **Nicola** vi. heft syvā grōt
op weder getimmeret vñ begifticht mit veel aflatē vñ het
is een cloester vā sant **Paules** orden. die yfste beremijē

Tot sant **Alexi** daer plach syns vaders pallaystoe
syn. Hier syn al dagen. **V**. iare. Itēz noch al dagē. **E**.
iaer. vñ. **E**. kare. Hier is oec veel bilgdoës. vñ meer aflatē
aetē vā die paus **Honori**. iij. vñ meer ander **Pausen**.

Tot sante **Virtus**. dit is een nonnen cloester. Hier
syn oeck groete aflaten.

Tot sante **Eustachius**. dese kerc heft die paus **Le**
liti. iij. gewiet. Int iaer ons heren **V**. **E**. xvi. op den
derden sonnēdach. nae paescen. Hier is veel vñ seer costelic
bilgdoem. vñ groete aflaten. daer syn. **V**. iaren

Tot sante **Felix** geheeten in **Pinsis**. daer syn alle da

ghen. dufent iaren.

Tot sante **Ponciae**. syn alle dagen. iij. dufent iaren.

Tot sant **Lui** vñ **Johēs**. hier is alle dagen. **T**.

Tot sante **Vijt**. vñ **Modest**. geheetē int vleyshuys
hier rustē meer dan. v. dufent martilers die by des **Key**
sers Antbon tijden al toe samen gedoet syn. op enen
marmorē steen die daer noch is. Hier syn alle dagē. vi.
V. iare. vñ vi. **V**. kare. sōmige boeckē hebbē. vij. **V**.

Tot sante **Gordianus** vñ de **Epimachus**. hier syn
oeck veel aflaten.

Tot sante **Vertinellus**. dese kerc is getimmeret. by
des paus **Honorius**. iij. tijden. hier is costelic bilgdoez
mit veel aflaten.

Die seste principael hoefkerck
van Rome.

Die seste principael hoefkerck
van Rome. is tot sunte **S**ebas-
tiaen vñ **F**abiaen. hier heft die heili-
ge santa **L**ucina sunte **S**ebastiaen be-
grauē vñ dese kerc ouer syn' graff ge-
tymmert. Hier syn alle dagen xlvij.
iaer xlvij. karenē vñ. 7. Itē; noch al-
dagē dusen iaer. dusen karenē vñ. 7.
Itē; die paus **P**elagius heft gegeuē
noch alle dagen xlvij. iaer xlvij. ka.
Item op dat altaer daer sunte **S**ebasti-
aen licht. Daer dede sunte **G**regori-
mis voer de zyl des keplers **T**raian-
vñ do apēbaerde hē de hillic ēgel vñ
sprac dit is een seer heilige plaets. vñ
hier is waerachtich vergiffenis vā al-
len sonden vñ dat licht der sunderlin-
ger genadē gades. Itē; die ses pause

Siluester **G**regori⁹ **H**onori⁹ **P**elagi⁹
Nicolaus. **J**ohānes. hebben ellic
gegeuen dusent iaren dat syn samē
sesdusent iaren allen mīnschen also
dick als sy wt deuoci dese kerc v̄sukē:
Hier by is een plaets geheptē ad **C**a
thecūbas daer wel. lxxx. iaer lanc ver
borgē lagen die lichamē vā sunte **P**e
ter vñ sunte **P**auwel. hier syn die sel
ue aflaten die daer syn in sunte peter
vñ sunte pauwels kercken. **I**tem
hier rusten. xlvj. heiliger pausen. vā
welken syn xviij. martelers vñ ellic
van hem heft hier bisonder aflaet ge
geuen **I**tem hier is een spelunc oft
plaets geheiten sunte **C**alixtus kerc
hof daer syn begraue meer dā **C**. vñ
lxxxiiij. dusent meltelers. alle mīnschē
die dese plaets versueken wt deuoci.
hebbē so dick waeraftic. vñ volcōmē
vergiftnis vā allen pinen oere sundē

Item alsoe dīck als hier fest oft **T**ra-
n is **D**oe is hier oech vergiffenis. 4.
Item noch is hier alle dage. 7.

Dese aflatē van desen
kercken versuecht mē tot
sancte **S**ebastiaen.

Alste sante **G**risogonus. **H**ier is schoen bīllich
doem mit velen aflatē.

Tot sante **B**arcellus. dit is een **C**loester van een
orden geheiten **S**eruorum **M**arie oft **S**eruīte. dat is
dinre onser lieuer vrouwen **H**ier rust die heilighe santa
Felicitas mit boren seuen **S**onen. vñ meer ander bilg-
doems. hier sijn oec seer groete aflatē.

Tot sante appollinaris **H**ier rusten oec lichaemen.
vñ velen martelers. vñ daer sijn dagelij. grōte aflatē

Tot sante **J**uliaen. **D**it is een cloester van **L**arme-
liten. oft onser vrouwen broders. hier is. **T**. vnde meer
groete aflatē.

Tot sante **Q**uīric^{us} hier rust de selue marteler mit sijn
moedersanta **J**ulita. vñ noch veel bilgdoēs. hier is goet af.

Tot sante **E**riacus. hier plach veel bilgdoems vñ
groet aflaet te sijn. mer dese kerc is beel veruallen. vñ de
pauis **S**ixtus. iij. best al dat bilgdoem mit den aflatē
gelacht in sunte **Q**uīricus kerck.

Tot sante **D**ionisius is groet aflaet:

Tot sante **B**lasius ad anelluz dat is tot dat rīnckē

Hier is veel bilgdoeme mit dageliken aflaten.

Tot sante Blasius geheiten de Panneta. dese kere
heft die paus Alexander. ij. verniet oft repareert. vñ be-
begifticht mit aflate. hier is mit allen costelic bilgdoem

Tot sante Saturninus. daer syn. **L.** iaren.

Tot sante Anthonis daer is alle dagen. **T.**

Tot sante Valentijn. is oec dagelix aflaet.

Noch een ander kerc oec gebeste tot sante Juliae daer
syn dagelix. **L.** iaren.

Tot sante Simplicius Faustinus vñ Beatrix dese
plaes plaet toe beiten. Sixtus philippi. hier heft die bil-
lige santa Lucina dese heilige martelers begrauen. hier
syn. v. dusent iaren.

Tot sante Panteleon syn. xlvij. iaren.

Tot sante vrsus. daer syn. **L.** iaren.

Tot sante thomasius. die plach een scoel te syn voer
den Romeynen. hier syn dusent iaren.

Tot sante Abriaen dese kerc heft die paus Gregori-
us. xi. gewiet. Int iaer ons heren **D. L. L.** vñ xviij. op
den xviij. dach in Januario. vñ begifticht mit groet af.

Tot sante Tiburtius. hier is oec dagelix aflaet.

Hier nae volcht die seuende.
principael hoeftkerck vā Rome.

Die leuende principael hoefstkec
vā Romē is tot dē heiligē Cru
ps in Iherusale; Dese kerk heft getij
mert die keiser Cōstantin⁹. wt bedē
vā santa helena. vñ die pa⁹ sūte Hil
uester heft hi gewiet. hier sijn alle da
gen xlvij. iaer xlvij. ka. vñ. r. Item
die pa⁹ Hiluester heft gegeuē alle son
dagē. ccc. iaer. liij. iaer Dōmige bokē
hebben. ccc. iaer. ccc. karenē. vñ. r.
Itē noch sijn hier alle sonnēdagē vñ
alle gōsdagen M. CC. xliij. iaer. vñ
op allē āderen dagē C. vñ xlvij iarē
Itē op dat hoigaltaer des heiligē Cru
tes sijn alle dagē xlvij. iaer xlvij. ka
vñ. r. Itē in die capel geheitē to ihe
rusale; daer die vrouwen niet in en
gaen daer is alle dagen v̄giffenis. †.
gegeuen vanden paus Stephanus
die daer begrauen; leght **E**noch sijn
hier alle daghen drije dusent iaren.

Ntez die paus **P**ascasius heft gegenē
aldē genen die laten lese. v. missen vo
er een ijel int vegenier op des hepli
gen **C**ruys altaer volcommē vergif
fenis. †. **A**ls beschrjft die peus. **I**nno
centius vñ men vindet bescreuen in
des hepligen **C**ruys capel.

**Die aflaten van desen kerckē ver
suyctimē torden hepligen **C**ruys.**

Torden heiligen **C**ruys septem **R**omanorum
dat is der seuen Romeynē hier syn dagelijc af
Tot santa **S**abina die sante **A**lexius huysvrouwe
was **D**it is die alre olste plaets die toe **R**omē is. **H**ier
plach die paus **I**nno⁹. iij. syn hof toe hebben. **H**ier cō
firmijroen hij die preker orden. vñ gaff dese kerck sunte
Dominicus. mit sinen broderē hier rust die heylige san
ta **S**abina mit veel anderē heilige. vñ hier syn alle dagē
duzent iaer aflaets.

Tot santa **P**issca. dit is een seer olde kerc die paus.
Calix⁹. iij. heft sy verniet vñ begiftricht mit aflaten.

Tot sante **P**raxedis. hier rusten onder enen steen. xi.
beiliger pausen. hier rustē oec seer veel martelers die san
te **P**raxedis hier begraue heft **D**ie paus **P**ascalis heft

dese kerc seer begaest. mit aflaten **H**ier syn alle dagē xij
duisent iaer. soe veel karenen vñ. **T.** Itē noch alle dae
gen. ij. duisent iaer vñ vergiffenis vñ tlenende deel. **H**ier
machmen oeck een zyl verlossen wt dat veeuier.

Tot santa susanna. dat is een cloester van sunte Au
gustinus orden. hier syn alle dagen. **L L L.** iaer afla.

Tot sunte Pancraci⁹ dit is een cloester daer is veel
hulgoes **H**ier is enē kerchof gebeitē **E**aleopodij p̄sbi
Hier heft sunte **E**lixus lange gerust **E**n hier rusten
mit allen veel helligē. hier syn alle dagen **D.** vñ **L.** ia.

Tot santa Lucia. is groet aflaet

Tot santa belena. syn **D.** iaren.

Tot santa ysula. is oec goet aflaet.

Tot santa iuliana. hier syn. ij. duisent iaren aflaets
vñ soe veel karenen.

Tot santa Judola. dit is een ionferen cloester. vnde
hier is oec groet aflaet.

Men sal hier merkē. dat dese voer
screuen aflaten en syn mer een cleyn
deel van allen den dagelixen aflaten
die te Romē syn **W**ant hier en; ij alle
die kerckē vñ capellen niet bescreuē
Noch al die aflaten die in elliche kerc
vñ capel te verdienen syn. **M**er des
sal een p̄gelic mijns seker wesen. dat
die sūme vñ dat seker getal en is nie

E

mant kundich noch mogelic to wetē
mer sp spn ontellic vñ onbegripelich
vnde god is alleen dat getal bekenr.
Als inē gescreuē vint in enen steen ge
houwen tot sunte **J**ohans toe **V**atera
nen int choer.

Men sal oec anmerkē vñ wetē dat
te komen is een gewonte. dat die tot
tesanen. en dat gemeijn volc die al de
seuen principael hoefkerckē alle dae
gen niet en kunnen versuken. dat sp
nochtā s alle dagen versukē een van
den seuen principael kercken. op dat
sp alsoe die seue hoefkercken alle we
ken eens versukē. **D**āt in elke princi
pael kerc op een sonderlingē dach vā
der weken bisunder aflatē is. **B**ehal
uen die voerscreuē aflatē diedaer spn
op den **T**raci daghen oft op enighen
festen vnde hoechtijden vanden heyl
lighen. als bij namen.

A Des sonnēdachs. Syn altoes du sente
ix. vñ xlvij. iaren. tot
sunte **P**auwel.

B Des manēdachs. Syn altoes. iij. du
sent. vñ lxxij. iare. tot
sunte **P**eter.

E Des dīnsdachs. Syn altoes. ij. du set
ix. **L**. vñ. lxxij. iare to
sunte **L**aurens.

H Des gonsdachs. Syn altoes. iij. **E**.
vñ. **E**. vñ. xl. iaren tot
sunte **S**ebastiāen.

D Des donredachs. Syn altoes. **D**. ix.
L. vñ. lxxij. iaren tot
santa **M**arie de meeste

G Des vrijdachs. Syn altoes. ij. du set.
vñ. xlvij. iaren tot dē
heyligen **C**ruys.

H Des saterdachs. Syn altoes. **S**. ix.
L. vñ lxxij. iaren tot
sunt **J**ohās te latera

Alst oec blijft wt dat geen dat hier
voerscreuen staet vāden kerckē. van
Romē soe syn daer vijf plaetsen daer
alle dagen volcōmen vergiffenis is.

Als bijnamen.

A In sunte **J**ohās baptistē capel. †

A In die capel geheitē scā scōru; †.

G Tot sunte **P**aredis .†

G Tot dē heiligē **C**rijs i capella†

H Tot sunte **S**ebastiaē in cripta†

Item soe syn daer oeck vijf plaetsen. daer die pausen van **R**omē hebben gegeuen dat mē mach verlossen een; ijl wt dat vegeuer Als bij namē

G Tot sunte **P**aredis. .o.

D Tot sunte **P**otenciaen .o.

L Tot sunte **L**aurens .o.

H Tot sunte **S**ebastiaen .o.

D In die capel **S**cala celi .c.

Item men sal weten dat al dat hier voerscreuē is vanden dageliken aflaten der seue principael hoefkercken vñ die ander cleijre kercken. vñ der aflaten. vanden **S**taet daghen die hier nae volgē **H**est binnen. vñ burē **R**omen laten ondersueken vñ besciuen die **C**ardinaels vñ legat **R**aymundus. als hy ystwerf gesant waerot. **I**n duytslant. om te scundigē dat gulden iaer. **O**p dat hy daer sekerheit of hebben wolde. **E**n op dat hy daer mede dat volc verweck en wolde tot geloue vñ begeerte oft deuoci tot den heyligen aflaten van **R**omē. **A**ls daer verreckent **A**utor **C**elisdine. dat is die geen die dat **B**oek heft bescreuē dat daer heyt **C**elisdina.

Die verschelen manirē toe
verdinē die aflatē vā Romen
van versceijen geestelike . oft
werdlike minschen

Der voer ist gesacht datmē vol
brengen moet die saken. vñ cō
dicienwaer toe die aflatē gegeuē syu
On daer om wāt ons heilige vaders
die **P**ausen. versceijen minschen ver
sceijen saken vñ condicien hebben ge
sicht oft geordineert. doer welchen sy
sullen die aflatē verdinen. soe ist van
noden te wetē een pgelic wat hy mo
et doen om die aflatē te hebbē. **O**ec
moet men wal aen merckē wat aflatē
dat die paus een pgelic heft gege
uen **W**ant sommige minschen geeft
hy alleen die aflatē van **R**omē op die
Staci dagen. vñ dit doet hy gemeen
lic. Als hy pēmant bisonder geeft dat

hy mach verdienē die aflaten vā **G**o-
men. vñ dese en verdienen geen afla-
ten op den dagen alst geen staci en is
Gōmige geest hy dat sy moegen ver-
dienen die aflaten van **G**omen altye
het sy staci dach ofte niet **H**ier om soe
salmen hier setiē wat aflatē dat daer
hebben. vñ waer mit dat sy die verdi-
nen sullen sommige geestelike vnde
werdelike minscen.

Die Reguljrs orden

Ofte paus Innocentius viij. hese
gegeuen. allen heren clercken.
lehebroeders. vñ allen Jonseren. die
onder dat capittel van windesheim by
Zwol hore. in wat cloester ofte lant
dat sy wonen **D**at sy moegen verdie-
nen. niet alleē op den **S**taci dagē mee-
oer altoes. vñ op allē daghē in hoer
kerckē al die aflatē die te **G**omen syn
in kerckē oft capellen of op altare oft

op anderheilige plaetsen. by also dat
die priesters ofte clerckē sullē vsuekē
v. altarē. vñ lesen voer ellic altae: **Mi**
serere mei de? Die lehebroders vnde
die ionferē die dē miserere niet en cū
nē sullē lesen voer v. altarē. voer ellic
v. pñ nē. vñ v. **Aue ma.** Vñ aldus mo
gē sy oec die aflatē hebbē. als sy butē
oer closter syn mit oerlof des ouerste
in wat herē dat sy comen.

Sunte benedictus orden.

Des gelics hebbē die herē clercken
lekē iōferē puerlinnē hupsgesin der
cloesterē vā sunte **Benedict?** orden.

Die pñers vā sunte dominic? orde

O f selue pa? **Innocēt?** vñ. hese
gegenē allē priesters clerckē of
lehebroers vñ nōnen vāder pñer or
dē dat sy oec mogē verdinē op allē da
gen. al die aflatē de te romē to vōdinē
ij mer si motē lesē vordē vñ. beldē. &

seuen hofkerckē den seuen salm dat
is voer ellike kerc een vanden seuen
salmen. **O**ft voer ellike kerc een. **p**at
noster. vñ r. **A**ue maria. .

Inoch heft die selue paus den seluē
gegeuen die aflaten van **k**omen op
den **S**taci daghen alleen binnen vñ
buten oer cloester. **A**ls sy lesen enē ro
sencrans vā **M**aria voer een iwe of
drie altaren in wat kerc dat sy cōmen

Inoch heft die selue paus gegeuen
den broeders die buten gaen preken
oft anders buten syn. mit gehoersaē
heit. die aflaten op den **S**taci dagen
alleen. als si in ennige kerc lesen. vñf
pater noster. vñ v. **A**ue maria. **D**es
gelics den sieken broders. **D**ie in die
kerc niet comē en kūnen. als sy lesen
int siechups oft op oer sel. oft op oer
bedde. dī v. **p**r nr. vñ die v. **A**ue ma.
Als men vint in speculo minoru; **P**ri

mot tractatu. Folio. xliij.

Die paus Julius. ij. heft den seluē
gegeuen die aflaten op den **S**taci da
gen alleen **A**ls sy binnen oft buten le
sen voer. v. altaren v. salmen. of voer
een altaer vijfweruē lesēde enē salm

Die paus Leo. x. heft den seluen ge
geuen die aflaten op den **S**taci dagē
Als sy binnen of buten oer cloester in
ennige kerr voer dat hoigaltaer lesē
v. pater noster vñ v. **A**ue maria

Die broders van sunte Fran
ciscus orden.

Die minre broeders van sunte
Franciscus orden hebbē al dat
selue. dat daer die prekers hebben.

Vn wat hem oec sunderlinghe is ge
geuen. dat hebben oec mit die pkers

Die broders vñ susterē van die
derde regel vā sunte Dominic.
vñ van sunte Franciscus.

Alle die broders vñ susterē van
die derde regel vā sunte Domi
nic? oft van sunte Francis? die daer
wonē indē cloesterē int gemeyn. vñ
oec die daer wonē op he; seluē buten
dē cloesterē. die hebbē al die selue gra
ciē vñ aflatē die daer hebben die pre
kers vñ die minre broders voerf dit
hef; he; gegeuen die paus Sixt? iij.
vñ Leo p. vñ oec Innocētius. viij. Als
men vint inspeculo minorū trac. pō.
fo. viij. **V**ñ hier om die dan hebbē
die derde regel. vñ wonen op he; sel
uen. en doruē geen sunderlinge bul
len ofc briuē hier om verweruē. **V**ñ
sy en hebbē niet alleen die aflaten op
den Traci dagē. mer sy mogē vñ inē
al die aflatē vā Romē indē seluē kerc
ken alle dagen doer dat ganse iaer.

Van onser vrouwē gilde toe hac
lem tot den prekers.

Die daer syn in onser lieue vrou-
wen oft der weerdiger moeder
sant **A**nnē gilde toe harlez int preker
cloester. die moegen oec verdinē. die
aflaten vanden seuen kercken vā **R**o-
men opden **T**raci dagen **A**ls sy in een
kerck versueken seuen altaren. ofte se-
uen ander heplige plaetsen. daer soe
veel altaren niet en syn **T**esende voer
ellick altaer ofte plaets enē salm van
die seuen salmen ofte dihe **p**ater nost
vñ dihe **A**ue maria **W**elke graci heft
geghen die paus **A**lexander die ses-
te. **V**nde hier toe hebben sy die broe-
derschap van die ganse preker orden.
vñ medeplinge alder goeder werke
die inder orden gedaen worden.

Int ghemeen.

Engelic die dese graci hebben
dat sy die aflatē vā **R**omē mogē

verdienen sullen doen vnd lesen .als
oer bulle vñ briuen haldē. **M**er die
daer briuen hebben van deser gracie
vnd daer en is niet in beruert wat sy
sullen lesen. gelijker wijs dat sy die
briuen die daer gegeuen sy vande
Comissarius vā dat aflaet dat die pa-
us **leo. x.** heft gegeuen om sunte pe-
ters kerc toe timmeren **I**nt iaer ons
heren **M. CCCC. vñ xviij.** die sullē
lesen als in dit nae bescreuen capittel
staet.

Die verclaringe van deser tafelē
On dat verstant te hebben van
deser naebescreuen tafelen. vñ
Calendier. soe salmen merckē dat de
seuen hoeftkercken van **R**omen sy
hier betēkent mīt desen seuen litte-
ren. **A. S. C. D. E. F. G.**
A betēkent sūt **J**ohās kerc of eē vā
dē kercken die daer onder horen

B beteykēt sunt **P**eters kerc of een
die daer onder hoert

C beteykent sunt **P**auwels kerc of
een die daer onderhoert

D beteykēt santa **m**aria die meeste
kerc of een die daer onder hoert.

E beteykent sunt **L**aurens kerc oft
een die daer onder hoeren

F beteyken sunt **S**ebastiaens kerc
oft een die daer onder hoert

G beteykēt des heiligē **C**ruys kerc
oft een die daer onder hoert

Item waer dat dit crups **+** staet
by een van desen seuē litteren. betey-
kent. dat daer is volcōmen vergiffe-
nis van allen pñnen der sonden. dat
die paus **V**irtus. iij. heft gegeuen
On al die geen die dese aflatē hebbē.
den sunderlings niet geset en is tele-
sen in syn bul ofte brýf. mer alleē dat
sy een. twe. ofte drie kerckē sullen ver-

sukken. die moten al hier lesen vñ bidden om waluaerdt. der heiliger kercken v. **P**ater noster vñ v. **A**ue maria sullen sy anders dit aflact hebbē

Item waer dat dit crups + staet be teijkent dat daer oec is volcōmen vergiffen. mer vā āder pausen **V**ñ hier sullen sy lesen enē seuē salm. oft seuē pater noster. vñ tot ellikē **p**ater nost. **x.** **A**ue maria

Item waer dat dit teyke + staet be teijken dat daer is vergiffen is. unde quijtseldinge des derde deels vā allē pinen der sondē vñ waer dñt teijken staet oft **C**aren. ofte ander seker ghetal vā iaren oft daghē **D**aer sullen sy lesen enē salm. vāden seuē salmē of een **p**ater noster vñ. **x.** **A**ue maria

Item waer dit teijke .o. staet beteijkent dat men aldaer verlossen mach: een jhlwt dat vegenier.

Item een **C**areen. dat is penitenci
ingesat vāder heiliger kercken voer
den doetlikē sondē. **A**ls. xl. daghē toe
vasten toe water vñ toe brode achter
malcanderen. vñ daer nae senē iarē.
lanck drie dagen ter weken. als des
manēdachts. des gonsdachs. vñ des
vrijdachs.

Ite; een paus iaer dat is aflaet vā
seuen iaren.

Iten als men scrift soe veel daghen
ofte iaren aflaets **D**at is toe verstaē:
dat quijt werden gegheuen soe veel
dagen. oft iaren der penitencien die
pemannt geset syn. ofte die men hem
van rechts geset solde hebben. **H**ier
opeerden te doen vñ te lijden weert
sake dat hy soe lange mocht leuen of
dat hy sy mocht verdraghen.

Dit syn die aflaten op dē bi
sunder tijden vñ **Stacien** da
gen binnen vñ buten **Comen**

D **Stacien in die aduē**
Enpisten sonnendach.

Ist staci tot santa **D**aria die meeste. vñ
daer syn **xxviij.** duisent iaren. aflaets. vñ alsoe
veel carenen. vñ **c. T.** **I**tez noch vā twe
pausen **Nicolaus** vñ **Gregorius.** **xlvi.** iaren.
vñ **xlvi.** carenen.

D **Des anderden sonnēdachs**

Ist staci torden heyligen **C**ruys in iheru
salem. vñ daer is volcōmen vergiffenis vñ. **xl.**
duisent iaren. **I**tez noch **xxviij.** iaren vñ de
alsoe veel carenen. vñ. **T.**

D **Des derden sonnēdachs**

I tot sunte **P**eter. **xxviij.** duisent iaren. vñ
alsoe veel carenen **I**tez noch van die paus
Siluester. **xlviij.** iare **xlviij.** carenē vñ. **T.**

D **Des gōsdachs in dī q̄tertēp**

I tot santa **D**aria die meeste. **xxviij.** du
sent iaren alsoe veel carenen vñ **c. T.** **I**tez
noch **xxiiij.** iaren. vñ **xlviij.** carenen vñ. **T.**

I die paus **P**elagius heft gegeuen op al
len quater temper daghen des iaers in sunte
Laures kerc. **ij.** hōpert iare so veel **ca. vñ. T.**

Des viij dachs.

A lorden. xij. **A** postelen. x. dusent iaren

I tem noch. ij. dusent iaren.

A+

Des laterdachs

A lort sunte **P**eter. xxvij. dusent iaren. vnd
alsoe veel carenen. vij. **T.** **A** ltez noch. xlvij.

iare xlvij. carene vij. **T.**

B

Des vierden sonnēdachs

A lorden. xij. **A** postelen. xij. dusent iaren.

I tem noch. ij. dusent iaren.

A+

Kirsauent.

Kirsnacht i die pste misse.

In die anderde misse.

In die hoigmesse.

Sunte **S**tephens dach.

Sunte **J**ohans dach.

Der kinderen dach.

A lte iaers dach.

Der heiliger drie conigē dach

Dese stact dagen vij oer aflaten. **S**uñt
achter int kalender. onder die aflaten vande
beylighen.

Den psten sonnēdach i die
bessaten tijt.

F

Tot sunte Laurens. buten myren. xl. du
sent iaer. xlvij. carenē vñ. **T.** Itē noch vñ. du
set iaer. **¶** In verlossinghevan eenre zihen .o.

Des anderde sonnendachs

Tot sunte Pauwel. xij. dusent iaer. vñde.
xviij. carenen vñ. **T.** Item noch xlvij. iaer so
veel carenen vñ. **T.**

Des zōnēdachs to vastelauē

Tot sunte Peter. xxviij. dusent iaren. also
veel carenen. Item noch xlvij. iaeren. vñde
xlvij. carenen. vñde. **T.**

Stacien in die vasten.

Opden assengonsoach

Ist staci tot santa Sabina vñ daer syn ij
dusent iaren. **6 +**

Herct dat in die vasten syn alle die aslatē
van Romen dubbelt

Item alle dagen in die vasten syn in sunte
Peters kerc. ij. dusent iaren aslaets vñ. **T. 6**

Item alle dagen doer die vasten syn in on
ser lieuer vrouwen kerc die meeste dusent vñd. ix.
hondert iaren. **o**

Item op alle gonsoagen. vñ sonnēdagen.
in die vasten. ist staci corden heyligen Cruys.
ter eren van die passi ons heren. **¶** In dan syn
daer dusent. **CC.** vñ lxiij. iaren. **6**

Des donredachs.

Tot sunte Jorien. x. **D.** iaren. **6**

Des vrydachs

¶ Tot sunte Iohāns vñ pauwels. x. D. ia. **A**

Des saterdachs.

¶ Tot sunte Triphon. x. dusent iaer.

¶ Dert dat die paus Sixtus. iij. best ghegeuen op allen saterdagen in die vasten volcōmen vergiffenis van allen sonden. in onser lieuer vrouwen kerc. vandē vreden. Vñ oeck in onser lieuer vrouwen kerc vandē volck.

¶ Denersten sonnendach

¶ Tot sunte Iohan to latranen xviij. dusent iaen. Vñ meer aslaten sonder getal.

Des manendachs.

¶ Tot sunte Peter ad vincula. x. D. iaer
Itez noch. v. hōdert iaer. soe veel care. vñ. T.

Des dinstdachs.

¶ Tot sunte Anastasia. xxviij. dusent iaen
alsoe veel carenen Itez noch vij. dusent iaer
Vñ verlossinge eenre zjlen.

Des gonstdachs

¶ Tot santa Maria die meeste. xxviij. dusent iaer. vñ alsoe veel carenen vñ. T.

Noch vij. dusent vñ xc. iaer. xlvij. care. vñ. T.

Des donredachs

¶ Tot sunte Laurēs in palispna. x. dusent ia.

Des vrydachs.

¶ Tot den xij. Apostolen. xij. dusent iaer.

Des laterdachs.

Tot sunte **Peter**. xxviij. dusent ia. so veel carenen **I**tez noch. xlvij. iare soe veel carenen vinde. **T.**

B +
D +

Des anderden sonnēdachs

Tot santa **Daria** int scūpken. xxviij. dusent iaren. soe veel carenē **N**och **LL**. ia.

D

Des manendachs.

Tot sunte **Clemēs** ix. dusent iaer vñ. **T** **I**tem noch dusent iaren. **I**tez tot sunte. **Marcellinus** vñ **Peter**. syn hūden. iij. iaer. iij. carenen. vñ xl. dagen. vandē paus **Alexander** die oer kerc heeft gewiet.

B +

Des dinstdachs.

Tot sunte **Balbinē**. x. dusent iaren **I**tez noch. iij. iaren. xl. dagen vñ. xl. carenen.

A

Des gonsdachs

Tot sunte **Leclien**. x. dusent iaren. **I**tez noch dusent iaer vñ dusent carenen.

O

Des donredachs.

Tot santa **Daria** ouer dē ryber dusent iaren **I**tem noch **LLLL**. iaren

O

Des vrijdachs

Tot sunte **vitalis**. x. dusent iaer **Oecist** **I**tem tot sunte **Agnes**.

B

O

Des laterdachs.

Tot sunte **Marcellinus**. vñ **Peter**. du

A +

sent iaren **I**tez noch dusent iaer

Des derden sonnēdachs

Tot sunte Laurens buten muren. x. du
sent vñ. lxxx iaren vñ xlvij. carenen. **I**tez
noch **L**. iaer **L**. carenen. vñ. **T**. **U**nde verlos
singhe eenre zjfen.

Des manendachs.

Tot sunte Marcus. x. dusent iaren.
Oecstaci tot sunte Anastasia.

Des dinstdachs

Tot sunte Potentiaen. x. dusent iaer.
Item daer rusten. vij. dusent martelers vñ vā
een ygelic marteler een iaer. xl. dagen vñ. **T**.

Des gonsdachs.

Tot sunte Sixtus. x. dusent iaren.

Des donredachs.

Tot sunte Cosmas vñ Damiaen. x. du
sent iaer **I**tem noch **LLL**. iaren.;

Des vrydachs.

Tot sunte Laurens in lucina. x. dusent.
iaren **I**tez noch **LLLL**. iaer **EEEE**
carenen ynde. **T**.

Die paus Pascalis. heft gegene vā desen
vrydach af hint tot acht dagen nae Pasce
alle dagen dusent iaer. vñ dusent carene in on
ser lieuer vrouwen kerc. vanden volck.

Des saterdachs.

D **+**

A **+**

.O.

G **+**

D

G

A

A

D

Tot santa Susanna. xliij. duſent iaer.

Die paus Sixtus iij. heft gegeuen in onſ
liener vrommen kerē vandē volc. van deſen ſa
terdach af. hint tot achtdagen nae paſchen.
alle daghē volcommen vergiffenis van allen
pinen der ſonden.

Den vierden ſonnendach

Torden heyligen Cruys in Iheruſalem
xxvij. iaer ſoe veel carenē vñ. T. Vñ verloſ
ſinge eenre zjlen wt dat veegetier.

Van deſen ſonnēdach af hint tot acht dae
gen nae paſcen. It alle dagen volcōmen ver
giffenis tot ſanta maria die ronde.

Des manendachs.

Tordē vijergetroēdē martelers. x. duſ ia.

Des diſtdachs

Tot ſunte Laurens in damasco. du. ia. vñ T.

Des gonſdachs.

Tot ſunte Pauwel x. duſent iaer. vñ. T.

Itez noch xlvij. iaer. ſoe veel carenē. vñ. T.

Des donredachs.

Tot ſunte Silueſter. x. duſet ia. lxxx. care.

Op deſen dach iſt kermis tot ſunte Bibi
aen. vñ daer beſt gegeuē die paus Honorius
iij. drije iaren drije carenen alle daghen doer
die octaue.

Des vrijdachs.

¶ Tot sunte Eusebius .x. dusent iaer.

Des saterdachs.

¶ Tot sunte Nicolaus inden kercker .x. dusent iaeren.

¶ Den vijften sonnendach.

¶ Tot sunte Peter .xxvij. dusent ia. so veel carenen vñ .t. **¶** Itz noch .xlvij iarē alsoe veel carenen ynde .t.

Des manendachs.

¶ Tot sunte Grisogonus .x. dusent iaer Item noch .l. dagen. vñ vergiffenis des leuē de deds der pinē van allen sonden.

Des dinsdachs.

¶ Tot sunte Eiriacus ofte Quiriacus .x. dusent iaer.

Des gonsdachs

¶ Tot sunte Marcellus .x. dusent iaer. Item noch .iij. hōdert iaer

Des donredachs:

¶ Tot sunte Appollinaris .x. dusent iaer Item noch .iij. hōdert iaer vñ .xl. dagen.

Des vrijdaghs.

¶ Tot sunte Steuen indē berch Celio ynde tordē vijer gecroenden martelers. dusent ia. **¶** Verlossinge eenre zjlen.

Des saterdachs.

Tot sunte Iohā voer die latijnsche poert
xij. dusent iaren. Vñ verlossinge eere zylen.

Des soenēdachs to palmen

Tot sunte Iohan telatranen xxv. dusēt ia
ren vñ xlvij. carenen

Des manendachs.

Tot sunte Praxedis. xxv. dusent iær vnde
vergiffenis des vierdendeels Item noch. ij.
dusent iaren. vñ vergiffenis des seuēdedeels

Van desen maendach tot dinstdach nae
pascen. ist alle dage volcōmen vergiffenis tot
sunte marc⁹ dat die paus pius. ij. heft gegeue

Die paus Sixtus. iij. heft gegeuen vā de
sen manendach tot den manēdach nae pascē
alle daghen volcommen vergiffenis. in sunte
Peters kerck.

Des dinstdachs.

Tot sunte Pulca. xvij. dusent iær.

Des gonsdachs.

Tot santa Maria die meeste. xxvij. dusēt
iaren vñ alsoe veel carenen Item noch xcij.
iær. xlvij. carenen. vñ. T.

Des donredachs:

Tot sunte Iohan telatranen. xij. dusent ia
ren vñ xcij. carenen Item noch in sunte Pe
ters kerc dusent iær. soe veel carenē vñ. T.

Opdē goeden vrijdach

Tot den beyligen Cruys aflaten sonder

.o.

+

+

+

+

+

+

B

B

D

D

B

B

+

+

+

+

B

getal. xxviij iaer. soe veel carenen vñ. T.

In allen kercken is op desen dach vergiff
nis van allen sonden

Opdē heiligē paesauent.

Oor sūte Johan telatranen. xij. dusent zc.
iaer. soe veel carenen **U**n oeck volcommēver
giffenis in allen kercken.

Op dē heiligen Paesdach.

Et of santa **D**aria die meeste. **xviiij.** duſet
iaren. ſoe veel carenen **U**n volcōmen vergifſe
nis in allen kercken. dat die paus **Sixt^{us}.** **iiij.**
beſt gegeven **I**tez duſent iare tot ſunt peter

Des manendachs

O Tot sūte Peter. xxviij. duſent iaren. alſo
veel carenen. Item noch xlvij. iaeren. vnde
xlvij. carenen. vnde. T.

Des dinstdachs.

O Tot sunt Pauwel xx. dusent iaer. xviij.
carene Itez noch xlvij. iaer. soe veel carene.

Des gonfachs

¶ Tot sunte Laurens. buten muren. xviij.
dusent iaer. soe veel carenē **U**n verlossinghe
van eenre zjlen **I**te noch vij. dusēt ia. viij. **T.**

Des donnedachs

Also den xij. Apostolen. xv. dusent iaer.
Item noch. ij. dusent iaer.:

Des vrydachs.

十六
十六

五

三

五

E

DE

十六

十

十

十

十

Tot **s**anta **D**arie die ronde **xv.** dufent ia
ren. **vñ. T.**

Des **s**ater dachs.

Tot **s**unte **J**ohan te latranen. **xv.** dufet ia
ren **vñ. T.**

Des **s**onnēdachs nae pascen

Tot **s**unte **P**ancraij's. **xv.** dufent iaer

Itez noch **ij.** iaerlij. carenen. **vñ. xl** dagē

Op den **d**erden **s**onnēdach nae pascen. **ist**
kijrmis tot **s**unte **E**ustachius kerck

Op **s**unte **m**arcus dach

Tot **s**unte **P**et' **xxvij.** dufent iaeren. **vñ** soe
veel carenen.

In die **c**ruysel daghen

Des **m**anendachs.

Tot **s**unte **p**eter die **a**flaten van **a**llen **k**er
ken van **R**omen.

Des **d**instdachs.

Tot **s**unte **J**ohan telatranen. **xlvij.** iaeren.
soe veel care. **vñ. T.** **O**n die **a**flatē van **a**llen
kercken

Des **g**onfdachs.

Tot **s**anta **D**aria die **m**eeſte.

Op **d**esen dach **ist** **s**taci tot **s**unte **J**heroni
mus **v**erheuringe. **vñ** die **p**aus **P**ius **ij.** beſt **b**u
den **g**egeuen **v**olcōmen **v**ergiffenis. **op** **s**yn **a**l
tac **i**n **d**eſer **s**eluer **k**ercken.

Op ons heren hemeluaere

Tot sunte **P**eter. xxviij. dusent iaren vñ **B**
alsoe veel carenen. Item noch xlvij. ia. vñ. **T**

Item die aflaten van allen kercken.

An ons heren hemeluaerts dach. **T**ot
den ysten dach van **A**ugustus. dat is die oest
maent. **I**st alle dagen sonderlingestaci in sun
te **P**eters kerc. vñ dan syn daer xij. iaer. vñ so
veel carenen. vñ. **T**.

Opden pynster auent

Tot sunte **J**ohā telatraē. xv. dusent iaer **A**

Opden pynster dach.

Tot sante **P**eter is ontellic aflaet. hler is
fraci in des beiligē geest gasthuys vā sext^uij **B**
A

Des manendachs

Tot sunt peter ad vincula v.c. ia. v.c. ca vñ **B**

Des dinstdachs

Tot santa **A**nastasia. xviij. dusent iaer **C**

Item noch vij. dusent iaer.

Des gonstdachs

Tot santa **M**aria die meeste. xxviij. dusent **D**
iaren vñ alsoe veel carenen vñ. **T** Item noch
xcviij. iaer. xlvij carenen. vñ. **T**.

Item die aflaten van allen kercken.

Des donredachs.

Tot sunt **L**aurens buten murē. ^{vij.} x. dusent ia.
so veel care. vñ. **T**. **A**n noch vij. dusent iaren.
vñ. **T**. **A**n verlossinge eenre zjlen

E +
D.

Des vrydachs.

Tot den xij. Apostelen xviij. dusent iaer. **C**
Noch vij. dusent iaer Itez noch. ij. dusent ia.

+

Des saterdachs.

Tot sunte Peter xviij. dusent iaren. vñ soe **B**
veel carenen. **V**ñ verlossinge eenre zñlen

+

.o.

Itez noch xlvij. iaer vñ soe veel carenē vñ **T**.

Item die aflatē van allen kercken.

Des heiligē sacramēsdach.

Tot sunte Peter is vergiffen is

B

+

Op die octaue des sacramē

Tot sunte Marcus. van die een vesp tot **B**
die ander. heft die paus Pius. ij. gegheue vol
commen vergiffenis.

+

Die quater temper nae des heplighen Crupsdach

Des gonsoachs

Tot santa Maria die meeste. xviij. dusent **D**
iaer. vñ alsoe veel carenen xñ. **T**.

Item die aflatē van allen kercken.

Des vrydachs

Tot den xij. Apostolen. xviij. dusent iaer. **C**

+

Item noch. ij. dusent iaren

Des saterdachs

Tot sunte Peter. xviij. dusent iaren ynde **B**
alsoe veel carenen. vñ. **T**.

Item die aflatē van allen kercken

MEn sal mercken. Wanneer dat
het **S**taci is in ennighe kercke
toe **K**omen. op ennighen van desen.
voerscreuen dagen. Die dan toe **K**o
men is en derf gheen ander kercken
versueken. dan die kerc alleen **W**ant
dan syn alle dagelijce aflatē. **O**n oec
die aflaten die op den dach sonderlin
ge toe verdienen syn in ennige kerck
capelle ofte plaets toe **K**omen. in die kercke
dair die **S**taci is.

Als onse heilige vader die paus
van **K**omen. geeft pement dat
hy verdienen mach die aflaten der
Stacien van romen **D**at is te versta
en alleen van desen voerscreuē **S**ta
ci dagen van der tijt **O**n niet vanden
santen die hier nae volgen **W**ant die
en hebben sy niet **A**ls die paus **J**uli
ij. verclaert heft in een speciael bulle:
ter instancien vnder begeerten des

Conincs van Spanien **V**n̄ alst oerck
blijct in sommige geprijnte Roemse
briuen.

MEn sal weten dat dese voerscre-
uen **S**taci dagen heft sunte gre-
gorius alre yst gefundeert. vñ inge-
sat. daer na die and̄ pausen altemael
hebben sy geapprobiert gecōfirmiert
vñ meer **S**taci dagen daer toe gheor-
dinert vñ die aflaten vermēnichfol-
dicht. **H**oe dat die aflatē op desen voer-
screuen dagen ontellic syn. vñ god al-
leen bekant. **S**onderlinge daer om.
want al die aflaten van allen dē kerc-
ken vñ capellen van Rome syn in die
kerckē daer die **S**taci vandē tijdē is
Vn̄ daer om te **R**omen alst staci. is in
die kerk daer de staci licht is groet fest
solēniteit toeloep vñ vergaderinghe
van volc. vñ sonderlinge vanden Ro-

meynen **H**oe dat die **C**ardinalen **B**is
ropen prelaten edel onedel groet vnde
cleijn vñ gemeenlick al te samen mā
nen vñ vrouwen versuken neerstelic
vñ mit groter deuotien dese voerscre
uen stacien **H**ōmige gaende wullen
vñ beruoets **H**ōmige dragende ber
nende kersen in oer handen **H**ōmige
gaen al doppende voer oer boerst vñ
suchten voer oer sonden **V**ñ sommij
ge mit groten berou screijende gaen
tot die kerc. daer die staci is. **O**nde sp
en vraghen niet seer nae die menich
uoldicheit der aflaten **W**ant sy wetē
wal dat die ontellick. vnde godt alleē
bekent syn. **O**nde hier om als
pemant gheestelic ofte werlick dese
aflaten in syn kercke. ofte cloester sal
versueken. **H**oe sal hy hem laeten
dunkē oft hy toe kōmē weer onder
dē deuotē kerstē mīnsen die sōmige

wt veren landen daer om. aldaer ge-
commen syn om also volte doen voiz
oer mēichuoldige sonden vñ versu-
ken also die altaren ofte die beelden.
der seuen kercken mit deuoci **O**nde
aendacht mit berou vñ wemoet van
oer verleden sondige leuen.

Hier naevolghen alle die
aflaten vnde Oracien vādē
hepligē doer dat ganse iaer.

Inuariüs heft xxxi. dagē

A Nye Jaers dach

Tot sunte Johan telatranen

Tot santa Maria die meeste

Tot santa Maria ouer den ryber. oft tot
den olyfonteynen. xxxi. dusent iaren.

A

B

B

b
c
d
e
f

Dertiendach

Tot sunte peter. xxviii. dusent iær. so veel
carenen. Itez noch xlviii. carenen vii. T.

Tot sunte Marcus. van die een vesp tot
die ander van die paus Pius. ij.

B

B

a
b

Pauwels die pste heremijt

Tot sunte stephen indē berch Celio daer
is groet aclaet.

E

d
e
f

Die octaue der drie coningē

Tot sunte Peter

Felix priester vñ Pontiaen.

B

E

	T ot sunte Felix dusent iaer.	
	T ot sunte pontiaen. iij. dusent iaer	
A	Maurus abt T ot sunte maur ^s	B
b	Marcellus paus.	F
	T ot sunte Marcellus xlvij. iaer. xlvij. ca renen vñ. T.	
	D en ysten sonnēdach na die octaue der heyliger drie coninghen S o ist staet in des heyligē geesten. gastihuys een iaer. xl. dagē	
c	Antonius abt	F
	T ot sunte Antonius is al die octaue doer alle dage vergiffenis des derde deels. T.	
	D es sonnēdages na sunte Antonius . Ist staet tot sunte peter daer toentimen dā die veronica..	B
d	Prisca ionfer.	B
e	D ie aflaten yan oer kere	
f	Sebastiaen vñ Fabiaen.	F
	T ot sunte Sebastiaen	B
	I tem tot dē heyligen L ruys	F
g	Agnes ionfer.	B
	T ot sunte Agneet buten murē. CC. iaer vñ xl. daghen.	B
A	V incent merteler xl. iaeren.	F
b	E merētiaen ionfer	
c	T himoteus apostel:	C

Pauwels bekeringhe.

Syn **L.** iaer **L.** carenē. Noeh. cccc. iaer.
Hier merct wanneer dat fest is vā enni-
gen apostolen. So ist siaci in sunte **Peters**
kerc. **En** oec in sunte **Pauwels** kerc. vñ in
beiden syn dan **CCC.** iaer.

L

B

Agnes anderwerf.

Tot sunte **Agnetē** buten muren.

D

Cyrus vñ **Johā** martelers.

E

In oer kerc is alle daghen. **T.**

Febuarij hest xxviij:
daghen.

Ignacius marteler

B

Ons liuer vrouwē **Lichtmis**

D

Tot santa **Daria** die meeste Tot santa
Daria vandē volc. Tot santa **Daria**
die ronde Tot santa **Daria** vāden vrede

Blasius marteler.

Tot sunte **Blasius** geheiten ad annellum

F

Tot sunte **Blasius** geheite de panneta. In
beiden kercken die aflaten.

Angata ionfer.

Syn viij. hondert iaer. Item noch **E**.ia **D**
ren. vñ die aflatē van oer kerc.

Dorothea ionfer

Appollonia ionfer:

Scolastica ionfer

Valentijn marteler

Die aflatē van syn kerc

Juliana ionfer en martelerse

In oer keerck syn iij. duſet iaeren
aflaits. en ſo voel mrenē.

Peter in cathedra.

Syn duſent. .ccc. iaer **N**och. .ccc. iaer.

Sibiaen ionfer

Syn iij. iaer xl. dagen in oer kerc vnde bet
duert achte dagen.

Mathias apoſtel.

Syn **CCC**. iaer tot ſunte **P**eter vñ oeck **B**

CCC tot ſunte **P**aupel.

Martius heft xxxi. dagen

Item alle vridagen in die meert **I**st ver-
giffenis van allen sondē tot sunt **P**eter. vñ
daer syn ontellic aflaten

Thomas vā aquinē doctoe

Vander preker orden. **I**st staci tot santa
Maria sug minernā.

Gregorius paus

In syn kerc. syn alle dagen dusent iaren
Item noch xl. iaren xl. carenen vñ. **T**. **I**tez
daer is al die octaue doer staci in syn kerc.

k
f
g
b
c
d
e
f
g

A Iosep oser lieuer vrouwe mā:

b Op desen dach ist ker mis.

In die capel binnen des heilige[n] Cruys
kerk gebeiten Iherusalem. En huden moe
gen die vrouwe daer ingaen. daer is alle da
gen doer dat heel saer vergiffenis gegeven
vande paus Stephanus..

c Benedictus abt.

In sunte Benedictus kerk syn alle dagen
E. iaren.

d Onser vrouwen boetscap

Tot santa Maria die meeste. Tot santa
Maria vande volc. Tot santa Maria de
ronde. Tot santa Maria sup minervam.
Tot santa Maria annunciata Tot santa
Maria vanden vrede. Item tot sunte pe
ter dusent iaren dusent carenen. vii. T.
Item tot sunte Pauwel ist vergiffenis. vii
dusent iaren. vii dusent carenen.

e Van desen dach aen hint den ysten
dach in Augustus dat is die oestmaend.
Syn alle dage tot santa Maria die mees
te. xij hondert iaren vnde alsoe veel carene

+

+

+

+

+

+

+

+

+

ynde. **T.** Item in sunte **Peters** Kerck oec
alsoe langhe durende alle dagen. **xij.** iaren
xij. carenen **vñ. T.**

Arijlis heft. **xxx.** dagē.

Ambrosius doctor **vñ** **biscop**

In syn kerck. **dusent** iaren

Vincent confesso.

Vander preker orden.

Tiburtius en valerian? **f**
 Dat aclaet van synre kercken.

g
 a
 b
 c
 d
 e
 f

Jorgien marteler **M.iaer** **B**

Marcuseuangelist **B** **+**
 Syn xxviij. du sent iaer vñ soe veel carenen
 Item in sunte Marcus kerc dusent iaer.

Clet? vñ marcellin? **M.ia.** **B**

Vitalis mart? **M.iaer** **B**

Peter van meplanen. **B** **+**
 Darter vander preker orden.

A **W** **En heft xxxi. dagen** **f** **+**
 Op allen sonnēdagen vande **W** **en** **st** vol
 comen vergiffenis in sunte **S** **e** **b** **a** **s** **t** **i** **a** **e** **n** **s**
 kerc **S** **o** **m** **m** **i** **g** **b** **e** **h** **e** **n** **a** **l** **d** **e** **a** **l** **e** **s** **o** **n** **n** **e**
 dagen int iaer.

b **Philips vñ iacob apostelen**

Syn ij. dusent iaer. Item noch CCC. ia. B
ren. tot sunt Peter. vñ oec tot sunt pauwel. E

Katerijn vāder seijn ionker.

Vander preker orde Der fest is altoes op D
de yfste sonnēdach indē Deijdar de paus
Pius ij. bet ingeset. +

c Desheiligē Crupsvūdinge
d Tot sunte Helenē dusent iaer. B +

e Die croen ons heren. B

f Van voer die latijnse poert: B +

Hier syn groete aflaten. Item CCC. ia. B
Hier machmē alle daghē verlossen een
zijel wt dat vegenier. .o.

A Michijls' apenbaringe
b Tot sunte Michiel syn huden dusentich
dusent iaer. Item noch. ij. dusent iaer B +

Noch dusent iaer in sunte Engels kerc.

c Gordianus vñ Epimachus E +

d Pancraij's marteler. B

e In syn kerc syn. D. iaer vñ C. iaer B

f Bernaesbiscop D +

Kermis tot santa Maria die ronde. Vñ

baer syn huden groet aflaten.

Potentiaen ionfer.

In oer kerck syn groete aflaten Alle dage
T. vñ vij. dusent iaren. End alsoe menich
weers. xl. dagen. Itz noch dusent iaren.

Bernardinus.

Van die minre bueder orde.

Petronel ionfer.

Dusent iaren. dusent carenen.

Ionius heft. xxx. dagen.

Marcellin? peter vñ erasm?

In oer kerck syn dusent iaren.

D +

D +

B

E E D +

g
h
b
c
d
e

Berct dat op dē anderē sonnēdach
van dese maent **I**st volcōmen vergiffenis
tot santa **M**aria vander vertroestinge dat
die paus **S**ixtus. iij. heft gegeuen van die
een vesper tot die ander.

f
g

Primus vñ **F**elicianus

D +
E

A

Barnabas apostel.

In syn kerc syn iij. dusent iaren. **U**nde tot
sunte **P**eter **U**n oec tot sunte **P**auwel syn
LL*L*. iaren.

B +
E

b
c

Anthonis van padua

Van die minre broeder orden.

D +
E

d
e

Vicus vñ **M**odestus

In oer kerc. syn dusent iaer vñ dusent care.
Item noch **L**. iaer vñ **L**. carenē vñ. **T**.

E +

f
g

Gerualius vñ **P**rotasius.

E +

h
b

e	E. dufent martelers	EE	+
d			
e			
f			
g	Johannis geboorte	AA	+
	In syn kerc syn E . iaer. vñ E . carenē vñ T	A	+
	Tot sunt siluefter daer toentmē syn hoeft		
	Vñ dan is daer also dick dufent iaer vñ T		
	Fōmige boekē hebbē EEEE . iaer vñ		
	EEEE . carenen vñ. T .		
h			
b	Johānis vñ pauwels mar.	E	
	In oer kerc syn dufent iaer.		
c	Leo paus. xl. iaer. xl. carenē vñ T.	B	
d			
e	Peter vñ Pauwels	B	+
	In beiden kerckē is vergiffenis vā Sixt	E	+
	ij. vñ dufent iaer.	E	+
f	Pauwels gehoegenis		
	Dufent iaren.		
	I vlins heft .xxxi. dagen.		
g	Procellus vñ martinianus	B	
h	Onser vrouwen visitaci		
	Tot santa M aria die meeste ist vergiffnis	D	+
	Vñ tot santa M aria vande volc Tot lan		+

Verheuinge vā thōs apost.

Octaue der apostolen.

Margarijt ionfer:
In oer kerc syn. **LLL.**iaer.

Conuuentura

Glan die minre broeder oerden.

Die scheidunge der apostolē

Tot sunte Peter syn. iij. dusent iaer. vñ vi.
hondert iaer **I**n oec so veel tot sunt pau.

Alexius confessor..

In syn kerc syn dusent iaren

Prædix ionfer.

	In oer kerc syn. ij. D iaren.		
g	Maria magdalena	D	+
	In oer kerc syn alle dagen. L . iaren.		
A	Appollinaris marie. L iaren	F	
b	Cristina ionfer xl . iare.	D	
c	Jacob apostel vñ Cristoffel.	B	+
	Tot sunte Peter dusent vñ LLL . iare.		
	dusent carenen vñ xl . carenen vñ. T . T ot		
	sunte pauwel. LLL . iaren. T ot sunt		
	Jacob hispanoz is vergiffenis. van de een		
	vesp tot die ander. vanden paus Innocen-		
	tius viij.		
d	Anna marien moeder	D	
e	Marta ionfer.	F	
f	Pantaleon. xlvij . iaren	F	
g	Celsus marteler. LLL . iare	L	
	Felix simplici? fausti? beatrix?	F	
	In oer kerc syn. v. dusent iaren.		
A			
b	A ugust? heft xxxi. dagē	B	+
c	Peter ad vincula.		

Dusent iaren. **I**tem noch doer die octaue alle dagen. **CCC.** iaren. **I**tem tot sunte paumels. **CCC.** iare. soe veel care.

Kermis.

Tot santa Maria de angelis Daer is groet aslaet.

Stephens vindinghe

Hondert iac **C.** carenen. **vñ. T.**

Stephen paus.

Dominic patroen d'pker.

Dusent iaren.

Ons lief vrou inden snee

Transfiguraci onsheren

Op den seluen dach ist sunte Sixtus dach

En in syn kerc binnen seer grote aslaten

Ciriacus marteler.

In syn kerc is groet aslaet.

Kermis.

Tot sanc Maria annūclata. is grot aslaet

Laurens marteler.

CCCC. iaren. **vñ C.** carenen. **N**och **C.**

iac **C.** carenen **vñ. T.** **A**l die octaue doer.

behaluen die dagelike aslaten.

Clara ionker

C. iaren.

D

E

F

D

D

D

F

D

E

D

Des seluen dachs ist octaue

Van sunte Dominicus. L. iaren

A Ppolutus marteler

b Eusebius confessor. D. iaren

c Onser vrouwē hemeluaert

Tot santa Maria die meeste. is dubbele
vergiftens. Tot santa Maria vanden

volck Tot santa Maria die ronde

Tot santa Maria vanden vrede.

Item dusent iaer. behaluc die gemeyn vñ
dagelike aflaten

E Van desen dach aen hñnt tot onser lie
uer vrouwen geboorte Sijn alle dagen. xij.

dusent iaer. CCC. iaer CCC. ca. vii

T Van desen dach. hñnt tot den derden.

dach na sunte Johās onthoefoinge. of tot

den ysten dach van Septēber syntot sunt

Sebastiaen alle dagen xiiij. iaren aflaets.

I Item des sonnēdachs binnen der octa
uen onser lieuer vrouwen.

b **Helena coninginne**

g **Indowijch biscop.**

Van die minre broeder orden Ist vergiffe
nis volcommen. in allen seuen kercken.

A **Bernards abt**

Hier syn luden ontellie aflaten.

Octave van onser vrouwen
Tot santa Maria ouer den Tijber

Bartolomeus apostel.

In syn kerc syn. viij. dusent **CCC.** iaren.
Tot sunt Peter vñ Pauwel **CCC.** iær

Lodowich coninc vā frācrjē.

Augustijn doctor. **D.** iær.

Johās othoefdiġe **E.** iær **L.** ca
renē vñ. **T.**

Sabina wedue vñ marte.

Sunte Alexius huysvrou was **I.** s op den
seluen dach in oer kerc syn groete aflaten.

Septēber heft xxx. dagen

Onser vrouwē geboerte.

Ij

Tot santa **D**aria die meeste. Tot santa
Daria vanden volc. Tot santa **D**aria
die ronde. Tot santa **D**aria vāden vrede
Itēz al die octaue doer **S**. xlvij. iaer vñ
Nouaen marteler.

Is op den seluen dach. vñ in syn kerc syn.
CCC. iaer. vñ meer groete aflaten
Gorgonius marteler.

Prothbus vñ **J**acintus.

Des heiligē **C**ruysvheūige

Tot santa **H**elena **V**. vñ xl. iaer vñ. **T**.
Cornelius vñ **L**iprian^o op dē seluē dach.
Nicomedis marteler.

Eufemia ionker

Ambert bīscop:

Dat aflaet vāden quater tēper suijct.
onder den stacien. vanden tijden

Eustachius. **M**. iaer.

Matheus apostel.

In syn kerc syn. ij. dūsent **CCC** iaer Tot
sunte **P**eter vñ **P**auwel **CCC** iaren.

Mauricius mit ij gesellen.

b
c
d
e
f
g
Colmas vñ Damianus.

In oer kerc sij alle dage si. i. i. i.

Mijchijl.

In syn kerc syn dusentich dusent iaren In
sunte Engels kerc. dusent iaren.

Iheronimus doctor.

In syn kerc dusent iaer Eli tot santa Da
ria die meeste ist vergiffenis :

October heft xxxi. dagē:

b
c
d
e
f
g
Franciscus patroen

Elan die minre broder orden Het is staci.
in syn kerc ouer den ryber.

Marcellus vñ Apuleus.

Sergius Bach⁹. In oer kerc. v. dusent ia.

Darcus paus is oec huden.

Dionisius. In sij kerc is groit

allait

Octaue vā sunte Frāciscus.

Calixtus paus.

Lucas euangelist
In syn kerc syn **LEE**.iaeren.

Ei. dufent maegden,

Symon vñ Judas
Dufent iaer. soe veel carenen vñ. **T.** Noch
vi. hondert vñ xl. iaer vñ xl. carenen. **Noch**
tot sunt **Peter vñ Pauwel LEE**.iaer.

Douēber heft xxx. dagē
Alre heplighen.

Tot santa **Maria** die ronde ist vergiffnis
vñ dufent iaer **C** Tot sunt **Peter** dufēt ia.
Itēz het is huden oec **Staci** tot sunt **Bi**
biaen vñ daer syn dufent vñ vi. bōdert iaer

Sōmitge boeken hebben vi. du sent iaer.
Cesari^s is oec op desen dach **I**n syn kerc.
syn du sent iaen.

Alre zjlen.

Al dese weeck doer ist vergiffenis tot sunte
Gregorius.

Eustachius marteler is oec hiden. in syn
kerc syn du sent iaen.

Die iij gecroendē **I**n oer kerc sin
grote aflaten.

Teodorus martyr

Heremis

Van sunte Saluatoers kerc **H**ier syn du
sent. iij. hondert. vii. xl. iaer vii. xxx. dagen

Noch tot sunt saluatoer **L**. iaen **N**och iij.
iaen vii. **CCC**. dagen.

Triphon respici[?] vñ nīpha. **L**

In oer kerck is groet aflaet.

Marten biscop.

In syn kerc viij. du sent iaer. soe veel carenē
Noch alle dagen. xlvij. iaer. xlvij. carenen.

F

D

B

E

B

B

B

B

A

B

G

A

L

C

E

C

L

C

L

C

L

C

L

C

L

C

L

Heremís.

Tot sunte Peter. vñ tot sunte Pauwel. in
beyden kercken Syn oufent iaer vñ oufent
carenen. vñ. T. Itz noch tot sunte Peter
vij. iaer vij. carenen vñ. T. behaluen die da
gelike aflaten.

A Elizabeth wedue. C. iaer. **D**

b Ons vrouwe pñsentaci. **D.** ia **D**

c Cecilia ionfer. **CCCC.** xl. ia. **D**

e Clemens paus. **B**

D iaer Vñ meer grote aflatē in syn kerc.
Felicitas is op den seluen dach. vñ in oer
kerck syn xl. iaer.

f Grisogon? martir **L.** iaeren. **f**

g Katerijn ionfer **D** oufent iaeren **D**

Vñ in oer kerc syn alle dagē **CC.** iaeren

A Elitalis vñ Agriola

b Saturnin? martir. **L.** iaeren **f**

c Andrijs apostel **D.** iij. hond **B**

d oert vñ xl. iaer Tot sunte Peter vñ Pau

e

CCCC. iaeren
Tot syn alre

Deren

Giblaen
In oer kerc syn

Barbara

Nicolaus
In sunte Nicola
In oer kerc syn

Ambrosius

Onter w
Dach is verg
maeste. Tot
sante Doro
In vande vñ
iaeren. soe ver

Lucia to

wel **CCC.** iaren In syn kere dusent iaer.
Item tot syn altaer xl. iaer vñ **T.**

December heft xxxi. da.

Gibíaaen ionfer.

In oer kere syn. lx. dusent iaren.

H Barbara ionfer. **C.** iaren.

Nicolaus biscop.

In sunte Nicolaes gasthuys syn **C.** iaren

Item in syn kere syn **CC.** iaren.

Ambrosius ordinaaci **M.** ia.

Onser vrouwe offengenis:

Daer is vergiffenis. Tot santa maria die
meeste. Tot santa Maria die ronde. Tot
santa Maria vanden volc Tot santa Ma-
ria vande vrede Item noch dusent vñ xlvij
iaren. soe veel carenen vñ. **T.**

Lucia ionfer.

xl. iaren Vñ in oer
kere is groeter añaet **G**

Thomas apostel

Het is staci. in syn kerc vñ daer syn dusent
iaren. Itez tot santa Maria sup minerva
Tot sunte Peter vñ Pauwel CCC. ia.

B +

D +

Kiersaent. xxviij. dusent iaren. soe veel ca
renen vñ. T. Itez noch xiiij. dusent vij. hon
dert vñ iij. iaren vñ lvi. carenen. Itez noch
xxiiij. iaer. xlvij. carenen vñ. T.

D +

+

Kiersnacht ter pister missen

D +

Hier is vergiffenis in die capel geheiten tot
die cribbe ons heren. vñ xxviij. dusent iaren
also veel carenē vñ T. ¶ Noch dusent xxiiij
iaren vñ xlvij. carenē vñ. T. alle dagē doer
die octaue. ¶ Itez noch dusent. xxiij. iaer.
xlvij. carenen vñ. T.

Ter anderder missen.

C +

Ist staci tot santa Anastasia. die oer dach
buden is Daer syn xxviij. dusent iaren. also
veel carenen. ¶ Itez noch vij. dusent iaren
¶ Itez noch ij. dusent iaer. ¶ Tot santa
Maria ouer den Tyber. syn vijftich iaren
vñ vijftich carenen van vij. Pausen

Kiersdach ter hoigmissen.

Xviiij. dufent iaren. alsoe veel carenen.

Itez noch **iiij.** dufent **xxiiij.** iaren **xlviij.** caren
vñ. **T.** **O** noch tot sunte **Peter** dufent iaer

Stephen marteler

Tot sunte **Stephens** kere indē bereb **Ce**
lio syn **xviiij.** dufent iaren. alsoe veel carenē

Noch een iaer vñ **xl.** dagen. **I**tem noch
dufent iaren vñ dufent carenen vñ. **T.**

Tot sunte **Laurens.** al die octaue doet
L. iaer **L.** carenen vñ. **T.**

Johannes euangelist.

Xviiij. dufent iaren. alsoe veel carenen

Item **xxiiij.** iaren. **xlviij.** carenen vñ. **T.**

Itez tot santa maria die mecke **CCC**
iaren. **I**tez een zijel machmen verlossen
wt dat vegeuier.

Der kinder dach.

Xv. dufent iaer. alsoe veel carenē **I**tez noch
xlviij. iaer. soe veel carenen vñ. **T.** **I**tē noch
xl. iaer. soe veel carenen. **I**tez noch **ix.** dufēt
iaer. soe veel carenen. **I**tez noch **L** iaer.

Thomas van cantelberch.

Siluester paus.

In syn kerc syn groet aflaten. **U**n daer
is sunte **Johans** baptisten hoeft **S**o dick
als men dat toent. syn daer **L.** iaer vñ. **T.**

J

Uan die waerachticheit vñ
groetheit der aflatē vā sun-
te Gregorius gebeden

Om claerlic te wetēde waerheit
der aflatē van sunte Gregori?
gebedē. salmen ten pisten aenmerckē
wt wat oersaecke. vñ om wat profijt
vñ nutticheit ofte saecke. die heilighe
pauus daer to verweijct is vñ berueit
om alsoe danige grote aflatē te geuē
Hoe isten pisten apēbaer wt die twe-
laeste gebedekens welke die pauus.
Innocētius. viij. geordineert heft dat
die heilige pauus sunte Gregori?. wt
dat wonderlike visioen. vñ die apen-
baringe **A**ls hy sach onder missen on-
sen heren **I**hesuz in alsulcker gedaen-
ten. als hy den doet voer ons heft ge-
leden. heft claerlikē begrepē. vñ seet
dijep ghegrondijert die wonderlike
barmherticheit vñ onbegrijpelicke

lijft ons heren **I**hesu cristi. tot dē sun-
digen mīnschen. **O**n oeck die groete
crachten. vñ verdienstē syns seer bit-
terē lidens. doer welcken liden vnde
verdiensten. den mīnschē principael-
likē oer sunden wordē vergeuen. vñ
niet doer oer verdiensten **O**n oec hoe
aengeneem dattet onsen herē is. vñ
hoe nut ofte profitich den mīnschen.
dicwyls te ouerleggen vñ te gedenc-
ken des bitterē lidens ons herē **H**ier
wt vermaent hy alle kerste mīnschē
dat sy mit geboegden knijen voer en-
nige figuer der passien ons herē dīc-
wyls willen lesen. v. **p**ater noster vñ
v. **A**ue maria **O**n op dat mē syn vma-
ninge neerstelike solde halden heft
hy alseen stadhalder hier op eerden
Des alder mildesten vñ barmhertī-
sten heren **I**hesu cristi oec mildelick
vñ barmhertelic gegenē seer groete

aflaten tot verstroefinge vñ verlich
tenis dar armer sonder s daer xpsōs
heer voer gestoruen is. **D**ie daer be
swaert syn mit den suarē last der me
nichuoldiger groter sonden. vñ veel
mistroestige gedachten hebbē dat sy
daer voer nūmer en mogen genoch
oft voldoen bi hez seluer in dit crācke
vñ corte leuē. **O**ñ om die toe verweij
ken tot berou. tot weder lūst tot danc
berheit der mildicheit. vñ barmhar
richeit gades **O**p dat sy mogen gelo
uen vñ hapen dat sy sekerlic mogen
voldoen voer al oer sondē. doer ouer
denckē aenbedē vñ danckē des līdēs
oft der passien ons heren **J**esu christi
Oñ die beteringe ons leuēs niet ach
ter en latē om alsulcke mistroest. **A**ls
sunte **P**auwels leert ad corinthios ij.
Ei qui huiusmodi ē .s. peccator. done
tis et psolemini ne **F**orte habūdanci

ore tristitia absorbeat. glosa. ppter
nimis asperam penitentiam. Dat is den
sondigē minsche suldi quisceldē do
er denaflatē di pinen sinre sondenvn
ghi sult hez vertroesten doer de barm
harticheit vn dat lidē ons heren. **O**p
dat hy niet verslondē en wordt vādē
duuel overmits groter mistroestom
die suaer vn langdurēde penitēci die
hy sculdich is toe liden hier ofte hier
namaels.

Angesien oec dat die aflatē van
sunte Gregorius gebeden syn
van velen Pausen geconfirmiert ap
probiert vn vermeert. Hier om ist da
ervn apēbaer dat sy onder allen afla
ten die meeste sekerheit hebbē vn de
waeraftrichste syn. bisonderwāt sy in
sunte Johā's kerc te latranē te Romē
bescreuē vn apenbaer gehangensyn
bouen allen anderen aflaten. Als die

oifste vñ sekerfte.

¶ Hoe ist to wetē dat ten ystē die heilige paus sunte **G**regori? heft gegeuen alle den genē die daer syn inden staet der genadē gades. dat is. die daer mit berou gebiecht hebbē. ofte berou hebbē mit rechtē opsaetvā biechtē vñ beteringe oere sondē. vñ lesen mit geboegde knien voer ennige figuer der passienons heren. v. **p**r n̄r. vñ. v. **A**ue maria. so menichwerf als sy dat doen. xiiij. duisent iarē aflaets.

¶ Hier naeten anderbē heft die paus **N**icolaus. v. dese aflaten gedubbelt. **V**ñ die paus **C**alixtus. iij. heft tordē v. **p**ater noster. vñ **A**ue maria gemaect v. gebedekēs vñ al die aflatē weder gedubbelt.

¶ Daer toe ten vierden heft de paus **B**ixtus. iij. noch twe gebedekēs mit twe **p**ater noster vñ twe **A**ue maria.

daer angeset vñ die aflaten voerscre
uen noch weder ge dubbelt.

E Ten alre laeste die paus Inuocēti?
vñ. heft tot desen seue gebedekē vo
erf noch twe gebedkēs. mit twe pa?
noſter vñ twe **M**ue maria ingeset vñ
al dese voerscreuē aflaten weder ver
dubbelt. **V**aervan die heel summa is
toe minſten .lxx. duſent iarē. die som
mighē hebben. xij. duſent **S**ōmige
hebbē. **C.** vñ. xij. duſent iarē. die som
mighē noch meer.

Niemant en ſal ſich verwonde
ren van die menichuoldicheit deser
ofte ander groete aflaten. **O**fte ennic
ongheloeſ daer op nemen. **M**ar een
yghelick kſtē minſche ſal gedinc
ken dat ons godertiren milde barm
hartighe here **C**riſtus ieſus als wij
hebben int heilige euāgelī. quicſcole
r. duſent pont den boeſen ſalkē dñ

re wāt hij alleen den heren badt. vñ
gelaefde mit der tijt toe betalen **M**a
rhei. xviij. ¶ Vñ oec marie magdale
nen al oer sondē die seer veel waren.
flamen heft vergeuen ¶ Vñ den mo
erder aenden cruse om een cleijn ghe
bekē vñ wordt dat hi sprac niet alleē
syn misdaeten vergaf. mer oeck laef
den hez dat paradys. vñ te varen mit
hez van mondt in dat ewige leuen.
¶ Niemāten sal oec ongelouelic dēc
ken in sinen herten. dattet geckheit
is vñ te vergeues ist. soe veel dusent
iaren afslaets te geuen ofte verdinen
aengesien dat die werlt soe lāge niet
durē en sal ¶ Mer een pgelic sal mer
ken. dat inden pinen die men- schuldic
is toe liden. hier oft int vegenier. Is
lancheit der tijt. vñ suuerheit der pū
nen Wāt die euen lanck int vegenier
sullen wesen. sullen nochtān ongelijc.

suaer pinen liden. **O**n twee minschē
die euen veel doet sondē hebben ghe
daen. die sp gebiecht hebbē. vñ euen
lant penitenci solden doen. syn noch
tans niet schuldich euē suaer oft gro
te penitenci te doen. **W**at die een doet
der seluer sonden suaerliker misdaē
heft wt meerder begeentē dan die an
der. **O**n die ten iongsten dage steruē
sullen oft int vegeuier wesen sullen.
doer verdienstoeze misdaen daer ver
bonden wesen noch veel honderden
oft duisendē van iaren. **S**ullen all die
iaren motē vernullen mit suaerheit
der pinen op een corte tijt. **A**lso me
de al en sal daer die werlde so veel du
sent iaren niet duren als wij aflaets
op een corte tijt verdienē. **N**och tans
wat wij meer verdient hebbē dan wi
behoenen. aen dagen oft iare. of dan
die werlde sal duren dat sal ons te sta

den cōmē tot vermīnderingeder sua
erheit der pinen ofte tot meerre ver
dienste der ewiger glorien. **O**nde hier
om en ist niet te vergeues ofte gecke
like gedaen dat mē so veel dusen iarē
aflaets geeft of verdient. **O**ec en heft
daer niemāt twīuel aen die geen die
daer volcōmen vergiffnis vā allē pñ
nen der sundē warachtich geeft dat
de oec mach iemāt so veel iarē aflats
geuē als hi behoeft na wtwīsingē; iñ
re sondē of als hi behoeuē mach. **O**n
daer om sal mē alsulke ongeloue. vñ
gecke gedachtē achter rugwerpē vñ
simpelike gelouē indē heiligē waer
afrigē aflatē. **A**lso wal in velen hōder
den oft dusendē. als in wenich iaren
of dagē. **W**āt die paus als een waer
africh stadholder ons herē iesu cristi
heft also wael macht tot velen aflatē
als tot wenich. **O**n grote herē betaēt
grote gauē to geuē. **O**n mīn hinders

ist vñ profiteliker. dat hy veel aflaeis
geeft dā wenich. **H**ier om niemāt
en sal die groetheit deser aflatē. van
sunte Gregou? gebedē ofte ennic an
deren die waerachtich syn. versmadē.
Mer mē sal sy gern vñ dicwils vdi nē
also veel als mē omermeer can. **W**āt
heten can niette vergeues wesen

Dit syn die negen gebedekens.

O here ihesu criste ic aenbede dy
aen den crups hangēde vñ een
doernen croon op dyn hoeft dragen
de **I**ch bidde di dat dñn crups mi be
hoede voerdē slaendē engel amē. **Pa**
ter noster **Aue maria.**:

O here ihesu criste ic aenbede dy
andē crups gewont. mit gal vñ
edic gelaest **I**ch bidde di dat dñn won
den moeten syn een medicijn mijnre
zñlen. amen **Pater noster Aue mā.**

O here iesu criste ic aenbede di in
den graue geleet vñ mit edelre saluē
gesaluet **I**ch bid di dat dñn doet moet
syn mijn leuen **Amē. Pater nñ Aue.**

O here iesu criste ic aenbede di ne
der dalende ter hellē. vñ verlossende
die genangen **I**ch bidde di en wilt mi
niet laten daer in gaen. **A. Pñ nñ. A**

O here iesu criste ic aenbede di ver

risfende van der doet vñ opclimmede
ten hemel. vñ sittede ter rechterhād
dijns vaders, otferme di mijnre **pr** nē. **Ic** bid dy

O here iesu criste gode hēde behoe
de die rechtueerdigen. maect recht
ueerdich die sondaren. allen geloeu
ghen wes barmhartich. vñ mij sun
der weest genedich amē. **Pr** nē **Aue.**

O here iesu criste ic bidde dij om die
bitterheit dijre alre bitterste pinē die
du ledes aen dē cruce. vñ alre meest
doe dijn alre edelste; ijl scēp dē van dij
nen alre heilichsten lichaem **Ic** bidde
dy ontferme di mijnre ijlē in oer
re wtuaert als sp vande lichaem scēij
den sal amē **Vater** noster **Aue** ma.

O alre liefste hemelsche vader ic of
fer dij den onnoselen doet dijns alre
lieftē soens vñ die liefste spns godte
lickē harten voer al die pijn vñ sculd
die ic alre onzalichste vñ snoetste van

allen sonders. voer mine sonden ver-
dient heb. **W**ñ ick bidde dy lieue here
voer al myn vrienden leuendich vnde
doet. vñ voer alle sonders datstu oñse
wilt ontfermen. **A**mē **V**ater nñ **A**ue
O here ihesu criste des leuēdighen
gods soen die die verborghenheit dñn-
re alre heplichster passien. die du dē
heplighen **G**regorio dinē dñnre wō-
derlikē vertoent hebste. geest mij on-
zalige sonder volcommeliken te ver-
crigen verlatenisse mñnre sondē **W**ñ
dat aflaet. dat die selue dyn eerwaer-
dighe biscop van volheit der pauseli-
ker macht mildeliken gegheue heft
allen gelouigē die waerastich berou
hebben vñ die wapenen dñnre passi-
en gedencken. **A**mē **V**ater nñ **A**ue.

Item wijs datmer viij. dusent
sareen aflates wil hebben die en derf
mer viijf **V**ater noster vnde viijf. **A**ue
maria lesen op syn knien voer een cr
ups. **I**tem die daer toe die viijf. ge
bedekens lesen hebben veel meer
Item die die seuē gebedekens lesen
hebben alte veel meer **M**er die sy
alle neghen lesen. hebben die groete
heelsom der aflaten. **V**n aldus en ist
niet van noden datmen sy altoes alle
negen leeft **M**er een ygelick mach le
sen nae dat syn deuoci groet of cleijn
is.

Hier nae volghen die afla
ten des heylighen Landes.
mit den Crupsganch.

Dit syn die aflatē vñ principaell
steden des heiligen landes die
welcke die pelgrems visityrē oft ver
suchē. Als sy reysen nae dat heilighe
graf. **W**āt dan alle minschē alsoe ver
niet mogē reysen vā crancheit vñ ar
mode oft om ander saken. **D**oe heeft
onse heilige vader die pa? **B**iluester
doerch bedē sunt helenē. vñ voertan
der pausen wt sonderlinge graci ge
gont vñ toe gelatē allen kerstē min
schē dat sy die aflatē die gegene spnt
toe **I**herusalem oft daer omtrent moe
gē verdienen gelick als die pelgerēs
verdienē die vā steden tot stedē mit
oeten gebedē visitieren die heilighe
steden **D**och soe is vā noden den ghe
nē die de aflatē begerē toe verdienen
vñ niet lÿflick oft in oer eygen per
soen moegē daer tegē woerdich we
sen. dat sy mit oeten herten moeten

die voer ƿ stede verſoeken ouerdēckē
de mit pnnicheit vñ deuocie. wat op
een pgelic ſtede is geſcyet. mit ſommi
ge **P**ater noſter. die mē daer leſen ſal
nae groetheit der aſlaten. voer een
dancbaerheit. **W**aer dat mē dan vint
geſcreuē vñ. iaer aſlaets vñ alſo voel
karenē. daer ſal mē leſen een. pater
noſter. vñ waer mē vindt geſcreuen
vergiffenis vā allen ſonden. daer ſal
men leſen drie. pater noſter. **B**ehalūē
al mē compt. op dē berch vā caluariē
daer ſal mē leſen vñff. pater noſter.
So moegen ſy die aſlatē waeraftrich
verdienen. gelijck. off ſy perſoenlick
daer weren

In dat piſte is toe weren. dat die
heilige ſtede daer die grote aſla
ten toe gegeuē ſint vanden **P**ausen
dorch bede der heiliger conijnginnē
Helena en ſtaen niet namalcander al

K

soe hier gescreuen als sy in dat heilige
Landt ghelegensyn. van steden toe
steden. **M**er nae die ordinancie als
sy voertijden gesiet syn. vñ nae wt
wisinge der euangelie. **W**aer omdan
sal sich een ygelick minsche. bequaem
maken toe verdienen die voerscreuen
aflatē niet alleen op een of twee dage
mer nae hertijt heft binnē acht dagen
oft viertien dagen meer oft mē. **O**ec
machmē dit aflact verdienen op syn
wercke. als men dat herte to die stedē
heft vñ leest die pater noster die daer
toe geordiniert syn.

Itez hier syn oec. lvi. articulen oft
puncten staen. **O**ñ daer syn v. groe
te litterē vñ tuschen ellic twee groete
litteren staen. x. articulen oft puncten
Oñ aldus mach een deuot myns op
desen puncten lesen sinen **C**onsecrans:
Welc manier vā lesen is **G**od vñ ma

rie bouē maten aen geneem als wij
lesen in velen exempelē **V**n als bīsun
der geapenbaert is enen heplighen
man in dat **C**artuser cloester. buten
Triher int iaer ons herē doemē screef
Dusent vierhondert vñ xxxi. die spru
oefeninge vñ deuoci aldus plach toe
maken **D**aer hy doer vercregē heft.
alsulche heilichept. **D**at maria hem
dick apēbaerde **V**n dat hy dicwyls.
wordt op getogen vā hem seluen. in
den **H**emel.

Item ten ysten tot Joachim.
vñ annen hups daer Maria
die moeder ons herē wordt geba-
ren vergiffenis van allen sonden.
daer leest ij. **Pat nē. vñ ij. Ave. +**
Itē in de kamer. daer de Engel
gabriel marie die boſſcap brach-
te. grutende ſp mit der engelsche
gruete. leest ij. **Pr nē. ij. Ave +**
Itez tot zacharias vñ Elisabeth
hups. daer ſunte Johā die voerlo-
per ons herē wordt geboren. leest
ij. **Vater noſter ij. Ave. +**
Itē tot der ſtede. daer maria eli-
zabet viſitierde. Gaēde durch dat
geberchte. ij. **pr nē. ij. Ave ma. +**
Itez toe Bethlehe. daer chriſt
wort geborē ij. **pat. no. ij. Ave. +**
Itez toe der kribben ons heren.
Daer dat kindekē Ieſus heft gele-
gen tuſſchē den oſſe vñ den eſel ij

Pater noster. iij. Ave maria. +

Ite tot der stede daer die Engel
sich apenbaerde den heerdē ver
kūdigēte he; grote bliftscap. seuē
iaer aflaets. so veel karenē vñ xl.
dagē. een **Pa. no. Ave maria**

Ite; tot der stede. daer herodes
die onschuldige kinder liet dodē.
viij. iaer viij karenē. xl. dagē. i. **Pr**

Ite; toe der stede daer iesus wo
erdt besnede. vergiffnis vā allen
sondē. iij. **pater nē Ave maria.** +

Ite toe der stede daer de heilige
drie Coniūgē dat kindeken iesus
hebbē aengebedet offerende he;
drierhāde gauē. iij. **pater nē Ave.** +

Ite toe der iordanē daer cristus
wordt gedoept. iij. **pater nē Ave** +

Ite; tot Salomōs tempel daer
cristus plach toe preke iij. **pē Ave** +

Ite; tot der stede daer cristus sit

tende op enen esel vñ aenstende.
die stat vā Iherusale; heft bitterlic
gescreit. seuē iaer. seuē karenē vñ
xl. dagen een **P**at noster **A**ue ma

Ite; tot die woestenie daer crist?
wort becaert vā den duuelij. **p**r. +

Itē tot der stede geheten proba
tica piscina Daer onse lieue here:
voel menschen heft ghesont ghe
maecht seuē iaer seuē karenē. vñ
xl. dagen een **p**ater nost. **A**ue

Itē tot der stede daer onse lieue
heer **I**azarum verweede vander
doet drie **p**at noster **A**ue ma +

Ite; ter stede geheitē. die gulde
poerte Daer o se leue here op den
palmdach comēde tot iherusale;
heft in geredē. ij. **p**r noster +

Ite; tot der stede Daer crist? heft
gegheten dat **A**uentmael. mit sy
nen discipulen. ij. **p**at nō **A**ue +

Hier begint die heilige Cruis-
ganch ons heren **D**en alle kerste
mynschen geern sullen gaen myt
horen ghebeden. **V**n helpen ihe-
sum syn crups draghen **D**oe mo-
gen sy verdienen die grote aflatē.
hier nae bescreuē **A**lso volcōmelic
oft sy toe ierusalem seuen teghen
woerdich weren.

Als onse lieue here iesus is ghe-
gaen mit sinen discipulen na dat
auentmael totden gaerden om sinē
hemelscē vader aen toe bedē **V**n
den bitteren doet voer ons toe lij-
den **D**oe heeft hy syn acht discipu-
len verlaten **S**prekende waechet
mit my op dat ghi niet en vallet.
in becoeringhe **O**p die stede daer
die acht discipulen doe bleuē daer
syn seuen iaer seuen karenen. vn
xl. dagen een pac no. .xiiij.

Ite; daer onse lieue here liet die
drie discipelen **A**ls hy sprac myn
ijehis bedroeft tot der doet. vij. ia.
vij. kare. vñ xl. dagē een **p**ať nost.

Ite; daer onse lieue heer swetē
water vñ bloet als hy sinē hemel
schen vader aen badt iij. **p**ater nñ **+**

Ite; op die stede daer sunte **P**e
ter malchus dat oer af hieff. seuē

Ite; op die stede daer iesus ge
uangē wardt vij. iaer vij. karene
vñ xl. dagen een **p**ať noster **A**ue.

Ite; tot Annas hups vij iaer vij
karene xl. dagē een **p**ať noster **A**.

Ite; tot Capphas hups vij iaer
soe veel karene xl. dagē een **p**ater

Ite; tot Pilatus hups vij iaer so
veel karene xl. dagē een **p**ať nost.

Ite; tot Herodes hups vij iaer
soe veel karene xl. dagē een **p**ater

Ite; tot Pilat⁹ hups daer iesus

hondt geb
die iohē re
dat hy ster
karene vñ
Ite; dae
die clom.
Ite; da
vñ Pilat
hedie pa
Ite; da
voer pla
Pater n
Ite; d
lon geb
dagen.
Ite; d
viel vñ
latus h
Daer r
wt dar
Ite

stondt gebonden hent ter tijt dat
die iode tractuerden wat dodes
dat hy steruē solde. vñ iaer so veel
karenē vñ xl. dagē een pater noster
Ite; daer hy wordt gegeiselt an
die clom. vñ iaer. vñ ka. xl dagē. **pat. n.**

Ite; daer hy wort gecroent. vñ
vā Pilat? gepresentiert den volc
he drie pater noster drie **Aue ma.** +

Ite; daer onse lieue here stondt.
voer pilat? vñ wordt verordelt. iij
Pater noster. drie **Aue maria** +

Ite; daer men he; dat **C**ruce op
syn gebūdidē scolderē lachte. toe
dragen. drie pater noster **Aue ma.** +

Ite; daer hy mīdē **C**ruce neder
viel vāden xxvñ trappenvoer pi
latus hups. drie pater noster **Aue** +
Daer machmen een ijl verlossen. **o.**
wt dat begeuier

Item daer hem syn gebūdidē

moder to moete quax; vñ sp beide
neder storten torder eerde. Daer
hebben veel pausen gegene seue
iaer seuen karenē. **N**ter die paus
Sixtus heft gegeuen vergiffnis
vā allen sondē. **D**rie pñ nost. **Aue.** ✠
Itē daer symon wordt gedwon
gen dat cruce nae iesus helpē toe
dragē. vij. iaer vij. ka. xl. dagē. **pat nñ.**
Itez; daer onse lieue here sprack
torden vroukens Dochterē vā ie
rusalem willet niet screyē ouer
zē. seue iaer seue ka. xl. dagē. **pat nñ.**
Itez; die stede daer onse lieue he
re sunte veronica syn heilige aen
sicht gaf gedruket in epnē doeck.
Daer is xxx dulent iaer drie pat nñ.
Itē daer maria storte tot der eer
den als sy sach iesu; beswaert mit
dat heilige cruce seuen iaer seuen
karenē xl. dagen een pat noster

Itez; daer
neder viel
noster au
Itē daer
dat dat
vij. ka. x
Itez; da
ren onse
daer om
karenē
Itez; op
daer on
doet he
Daer le
aue ma
Itez; 2
Maria
der wi
berth
ue her
pat n

Ite; daer ihesus die laeste repse
neder viel mit den cruce iij. **pater** +
noster **ave maria**

Ite daer iesus sat op dē steē. hint
dat dat **Cruce** berept was vij. iaer
vij. kar. xl. dagen eē **p̄ n̄ Ave.**

Ite; daer die knechtendie cleide
ren onses lieuen heren deildē. vñ
daer om dobbelden. vij. iaer. vij.
harenen. vñ xl. dagen een **paf. nē.**

Ite; op den berch vā **Caluarian**
daer onse lieue here den bitteren
doet heft gheleden aen den **Cruce**
Daer leest vijf **paf** noster vñ vijf
ave maria. +

Ite; daer **Maria** vñ **Johannes.**
Maria magdalena. unde die an
der vriendekens stonden. op den
berch van **Caluarian.** als onse lie
ue here hijnck aen den **Cruce.** iij. +
Pater: noster. ave maria.

Cite; daer maria stont tegē dat
Cruce doe sy wordt beuolen sūnt
Johānes die pater noster **Aue.** +

Ite; daer Jōsep vñ Nicodem?
dat lichaem ons herē lachtē hent
ter tijt dat het gebalsaemt was iij
pater noster **Aue maria** +

Cite; daer onse lieue heer spnre.
bedroefder moder doet indē scoet
wordt gelacht drie pater n̄r **ave.** +

Cite; daer hy in dat graff wordt
gelacht drie pater noster **Aue ma** +

Cite; daer maria plach toe rustē
als sy die heilige stedē visitierde. +
drie pater noster. **ave maria**

Cite; daer sich cristus eerste opē
haerde spnre lieuer moeder. nae
dat hy verresen was. vñ sprack
Salve sancta parens iij. p̄r n̄r. +

Cite; daer sich cristus openbaer
de den drie marien. vñ sprac. **ave**

te weest ge
nen el. dage
Cite; daer
de marien
engestalt
vñ iac vñ
Cite; daer
sien dīsc
sine vīng
lieue here
vñ el. dag
Cite; da
ren. drie
Cite; da
heft ned
die pat
Cite; d
gratis
Cite; n
daer gr
die o cor

te weest gegrindet vij. iaer vij. haren
nen xl. dagen een **p**at noster **aue.**

Itez daer sich christus openbaer
de marien magdalenen alleen in
een gestalten' eensgaerdenaers
vij. iaer vij. kar xl. dagen eē **p**z nē

Itez daer sich heft geopēbaerdē
sinen discipelen. vñ sunt **T**omas
sine vingeren stach in die; ijde os
lieuē heren. vij. iaer vij. harenen.
vñ xl. dagen een **p**at noster **aue**

Itez daer hy toe hemel is geua
ren. drie pater noster. aue maria. +

Itez daer hy den heiligen geest
heft neder ghesant den discipelen.
drie **p**ater noster aue maria +

Itez daer onser lieuer vrouwen
graf is indē dael **J**osaphat. ij. **P**a +

Itez noch synt daer voel steden
daer grote aflaten synt gegeuen.
die o corthheit niet en; ij gescreuē.

Die insettinge der **G**roderſcap. des
Rosencrans onſer lieuer vrouwen.

Men vñnt beſcreuē dat die weer
dige priester **S**eda in **E**ngelāt
heft geplecht **I**n i aer onſherē vi. hō
dert vñ xij. vñ den volcke geleert die
manier vā beden vñ leſen vijf **P**ater
noſter **V**ñ nae ellick pater noſter .x.
Aue maria **D**at welke wñ heiten dē
Rosencrans vā maria **O**fte xv. pater
noſter vñ nae ellick pater noſt. .x. **a**ue
maria dat ſyn drie **R**osencransen dat
wñ heitē onſer lieuer vrouwē ſalter.
Want geliker wijs den ſalter die **D**a
uid heft gemaect **E** vñ l. ſalmē **H**oe
heft deſen ſalter vā maria **E** vñ l. **a**ue
maria **V**ñ hier mede heft hy groete
vrucht gedaen onder den volck **M**er
in lanchheit vā tjdē iſt verſlapt verge
tē vñ vergaen onder velen minſchē.
Mar niet onder allen **W**āt die heplē

ge sunte **B**ernardus die daer geleefte
heft int iaer **M. C. vñ xij.** heft dese ma
nier gehat vā bedē vñ marien to die
nen mīdē **R**osencrans. **E**n mer indē
iaer ons herē dūsent **C. C.** die heilige
doctor sunte **D**ominic? fundator vñ
insetter der prediker broderordē heft
seer vuerich bestaē te pken tegen die
kettērs geheitē albigēses vñ wcapē
baringe der moder gods maria heft
hy die voer k manier vā biddē wede
vñiet vñ dē volc seer neestich geprecc
wael **xx.** iaer lanc vñ heft wonderlike
miraculē hier mede gedaē vñ **zñ** bro
ders nae hez **E**n vñ die heilige doctor
sunte **S**ouenētura vā sunte **F**rācisc?
ordē **I**nt iaer **M. C. C. lx.** heft dese de
uoci gehat mari to dinē mīdē salter
vā **E** vñ l. grūtē **H**ier nae een deel ia
rē ouermits slapheit der pkers die
deuoci vñ manier vandē salter. vñ d

Rosencrāsen vā maria te lesen is we
der vergetē vāden gemeynē volc tet
sijt toe dat die deuote vader vāder p
ker ordē inepster Alan? de rupe. doer
der moder gods vweect is vñ gesant
te preke den **S**alter vñ rosenkrās vā
maria **I**nt iaer ons herē **M. CCCC**
vñ **lx**. Den welken hy mit groter de
uoci vñ mit groter vruchtē gepreke
heft pēst in Britanien. daer hy geba
ren was. daer nae in **F**rancrīc vñ in
Picardien. daer nae in **S**axen to rof
tick vñ daer omtrent. **T**en laesten toe
Zuol int pker cloester daer hē maria
die moder gods heft hietē rusten. vñ
tot sich geropē. op dē auent vā oer ge
boertē **I**nt iaer ons herē **M. CCCC**
vñ **lxxv**. vñ hy is die yste broeder die
in dat cloester begiaue is vñ licht int
choer voer dat hoigaltaer. **E**p de
se deuote doctoerstydē vñ wt syn pre

dīcaci. soe is die manier vā beden die
salter vñ rosenkrās geapporbier. vñ
toe gestaē vāden stoel vā **Romē** van
den paus **Dixtus. iij.** ter begeerten
des **hartigē vā Britanien.** vñ synre
hupswowē. bp sinē tjdē vñ na synre
tijt is voert begōnen vñ ingesat op
screijē plaetsen de broderscap des sal
ters oft rosenkrās vā marien. **Vñ** is
vā **Pausen Cardinalen vñ Legaten**
vā **romē** oec geappbier gecōfirmirt
vñ begiftricht mit grotē aflatē op dat
die deuoci vñ heilige oefeninge van
den **Rosenkrāsen** te lesen. bliuē solde
onder dē gemeinnē kerstē mīnschen.
Ten pistē in Britanien **Ten āder**
den toe **Coelen** int preker cloester. **Als**
hartic **Caerl vā Borgōgē** voer nups
lach **Daer** sich die keps **Frederic** vñ
syn soen **maximiliaen** die nu keps is
Vñ die bīscop vā **coelen.** mit velē gro.

ten herē. vñ mit veel volckes doe ter
rijt in hebbē latē scriuē **Vñ** oec mede
die biscop vā **Forliniē** **Alexāder** gehe
ten **Die** welcke doe een **Vegaet** was.
mit volre macht gesant vāden paus
in dupslant. vñ hebben dese **Broder**
scap aen genoemē. **Ten** derdē toe
Nepborch in **saren** **Int** iaer **ōs** herē:
M. CCCCC. vñ **iiij.** heeft die **Cardi**
nael **Kapmūdus** die daer oec een **Ve**
gaet was in dupslant vāden stoel vā
Romē mit volre macht **Dese** voer **k.**
Broderscap seluer ingheset. vñ hem
seluer daer in doen scriuē. **Vñ** heft sy
gecōfirmiert vñ geapꝑbiert mit een
bulle vñ geset op seker puntē vñ arti
culen **Waer** vā die waeraftrige wtscr
ijft is to **Zwol** int pker cloester. bese
gelt mit den segel ons **Erwerdigen**
vaders biscop **Frederics** vā **Saden**.
Vñ die selfste brodercap is daer oec

aen genomē vñ in geset onder dē sel
uē puntē vñ articulen. Hier nae be-
inden seluē iaer **MCCCCC.** vñ iij.

Eten pesten soe ist een gemeyn ouer-
comst in deser Broederscap. dat al dat
guet dat van allen broderen vñ suske-
ren gedaē werdt. soe veer als dat die
Broederscap ruert sal gemeyn wesen
allen broderē vñ susterē. tot verdien-
ste des ewigē leuē vñ oec to voldoē
voer malkanders sondē inden leuen.
vñ nader doet indē vegeruer

Eten anderden. soe ist een gemeyn
ouercomst Datmen'niemant in des.
Broederscap holdt toe wesen. Dan
die daer begheerte toe heeft. datmen
hem in die Broederscap sal laten scrij-
uen **O**nde die dan daer in ghescreuē
is in een cleester van die preker ordē.
Daer die costers hebbē een gemeyn

boeck daer sy alle die geen inscriuen
die dat begheren

Ten derdē ist ouer coemē onderdē
broders datmē niet eyscen en sal van
pemāt in to scriuē. op datmē niet seg
gen en der oft dencken dat dit vliert
is wt eynige girichheit **O**n al die geē
die niet en wonē daermē die broders
inscrijft die mogen dat pemāt beuelē
oft oer namē in een briefkē laten scrij
uē vñ sendē dat daer vñ begeren dat
men sy in wil scriuē vñ dan so syn sy
in die **B**roederscap.

Ten vierdē so wij dese **B**roederscap
aen nemē oft ontfangē die sal moten
lesen ten minstē drie **R**osencrāsen ter
wekē **D**at is enen vrouwē salter. vñ
die wil mach sy lesen op enē dach. oft
in velen dagē wat ijt dat hū wil daer
na dat syn deuoti eysket **O**n het en is
niet vā noden enē **R**osencrās op een

tijt wt te lesen mer een ygelic nae dat
hij te doen heft mach enē **K**osencrās
dehlen tot. ij. of. iij. of. iij. tijden

Ten vijfte is daer pemāt die seluer
niet lesen en can oft en wil. die moet
wal een of ij. of iij. wilgē. dat sy voer
he; lesen vñ dā sal hij noch mede deel
afsch wesen der **B**roederſcap

Ten ſeſte wāt daer veel ſyn de alle
dagē enen vrouwē ſalter lesen oft. ij.
Kosencrāſen oft een vñ oec die terwe
ken mer iij. en lesen **D**o ſal die deilin
der gueder werckē oec vſcepdē weſē
In gemeijn ſal daer medehlingewe
ſen vā die **K**osencrāſen ter weke mit
aldē genē die daer ſynvāder broeder
ſcap **O**n die meer lesen de hebbē deij
linge mit den āderen **D**ie oec ſoeveel
lesen als ſy. oft meer **M**er wat ſy me
er lesen dā pemāt anders vāder broe
derſcap ſal he; alleen te batē cōmen.

Ten. viij. waert sake. dat pemãt be
swaert weer mit crancheit oft om an
der rechtuerdige noet sake niet lese
en mochte syn **R**osenkrāsen. als voer
e is die en sal daer om. syn meijdelin
ge der **B**roderſcap niet verliſen. mer
als hij mach so sal hij weder lesen oft
een ander voer he; doen lesen

Ten. iij. Do wihe ingekreue is in
deſe **B**roderſcap indē leuē den ſullen
alle goede werckē to hulpe comē. die
daer geſciē inder broderſcap na; iſre
doet also lāge als hi is in d; vegenier

Ten. ix. al iſt dat alle broders vñ ſuſ
ters die geſtoruē ſyn wt deſer broder
ſcap mede deſſaſich; iſ alder gueder
werckē als voer e is **R**ochtās sal dat
piſte roſenerāſkē dat eenpgelic vā d
broderſcap leeft alleen to hulperomē
den genē die alre laest geſtoruē is vā
der broderſcap. men wetes of mē we

tes niet. **O**n allmē pemās doet vādee
broderscap in enen vāder preker' clo
ster te wetē doet salmē voer he; doen
bidden op den preeſtoel.

Ten. x. wātmen voert nĳemāt slu
ten en sal die baermherticheit is daer
pemāt gesto: uē die in dese broedſcap
niet in gescreuē en is in synē leuē den
machmē in dese broderscap oſſangē.

Inden dat daer pemāt is die syn leuē
lanc voer he; wil lesen. vñ begerē dat
men den dodē in wil scrĳuen. **O**n dā
sullen he; die guede werckē mede to
baten comen

Ten. xi. want dese broderscap in ge
set is om malcāderē to helpē. to den
ewigē leuē. vñ niet om oſ conscienci
te besuarē doer suarē verbōdē. soe ist
een gemeñ ouercomst dese brodſcap
det nĳemant verbondē en sal wesen
to lesen de roſen crāſent to ewige: odes

die men behoift te biechtē of daermē
 ſcient af makē derf. mer iſt ſake dat
 men niet en leeft deſe Roſencranſen.
 ſoe en miſdoetmē āders niet dan mē
 verſuemt die medehlinge der goder
 wercken. **O**n alſinen weder beghint
 te leſen. ſo iſmen weder deelaſtich.
Hier wt machmē merckē de heilichē
 vñ nuttichē deſe broderſcap behaluē.
 die grote aflatē die hier na volgen

Die grote gracen vñ aflatē der
broderſcap des Kolencrans. onſer
lieuer vrouwen.

Alexander biſcop vā Forliuſē vñ
legæet des ſtoels vā Romē mit
volre macht heft deſe Broderſcap ge
cōfirmiert Int iaer ōs he **M C C C C**
vñ lxxvi. **O**n heft gegeuē. allen broe
ders vñ ſuſters deſe broderſcap voer.
ellic Kolencraſkē dat ſy leſen xl. dagē
aſlaets **O**n opdē vñf hoigtrūdē onſer
vrouwen als naemlick. **O**p onſer lie
uer vrouwen Goetſcap. Viſitaci. he
meluaert Seboerte lijchtmis ellick
broeder vñ ſuſter **C**. dagen **H**ier van
is die bul toe Coelen int p̄her cloeſter
Die paus **Sixt**. **iiij**. heft gegeuē al
len broders vñ ſuſters op ōſer lieuer
vrouwē Seboert hemeluaert vnde
Goetſcap **vij**. iaer **vij**. karenē vā ghe
ſettet penitēcien Int iaer ons heren.

MCCCC. vñ lxxviij. Vñ hier vā is
die bul oec toe coelen int selue cloester
In welke hñ oec appbiert vñ confir
miert dese broderscap

Die selue paus Dixi? iij. Int iaer.

MCCCC. vñ lxxix. ter begeertēdes
hartogē vñ hartochinnē vā Britani
en heft wedel appbiert dese seluema
nier vā bedē den salter vā maria dat
syn. iij. Rosencrāsen Die alle broders
vñ susters eens ter weken lesen. vñ
heft gegeuē tot elc rosenkrāsen also
dic alst men leest. v. iaer vñ. v. carenē
Dat is tot ellike salter xv. iaer vñ xv.
carenē Hier vā is die bul to **Mātoys**
in britanien Vñ een autenticiwtschrift
is toe **Zwol** int preker cloester.

Rapmūdus Cardinael vñ Legaet.
induplāt Int iaer **MCCCCC** vñ iij
heft dese selue brodscap gecōfirmiert
vñ gegeuē allē broders vñ susters vā

elc rosenkrānken **C.** dagē. Die seluer
leset. vñ oec de dat enē āderē doet leſē
¶ Die daer leest een p̄t n̄r vñ iij. Ave
maria oft dē psalm *misereatur n̄ri* als **¶** Deus
men ter noen clept **C.** dagen.

¶ Die daer lesen iij. Ave des morgēs
vñ des auēs nae die p̄pleet **C.** dagen

¶ Die daer leset des dinsdages in die
eer der heiliger moder sunt *Anna* iij
Ave maria oec **C.** dagen

¶ Die daer horē dat vrouwē lof indē
prekers cloesters tellikēs **C.** dagen

Hier vā is die bul to **N**eyboerch vñ
die waeraftige wtschryf to **Z**wol

Hier to heft gegeuē **F**rederic^{us} van.
badē biscop vā **O**erūcht **I**nt iaer **M.**
CCCC. vñ. iij. allē susters vñ bro
ders tot ellie p̄t n̄r. dat sy lesen inden.
Rosenkrans .xl. dagen. **¶** Aldie geē
die daer geuē tot spraet des altaers.
onser vrouwen rosenkrās .xl. dagen.

Alsoe dick als daer nymāt bīdt voer
die dode broders vñ susters xl. dagē.
Hier vā is bewis to zuol it nie cloesē
Die paus **Johēs. xxiij.** ter beden des
biscops vā **Pomeranē** heft gegeuen
allen susters vñ broders tot ellikē Ro
sencrās **xxiiij.** iaer **Vñ** so dick als mē.
boegt dat heeft of knien tot dē naem
Maria **xx.** dagen

Die paus **Vrbanus. iij.** die by 'dat
Mue maria geordineert heft **Ihesus**
cristus amē heft gegeuē al den genē
die daer lesen een **Mue mari.** sp spn in
die broderscap des **Rosencrās** of niet
soe dick vñ vaeck **xxx.** dagen aflagts.
Vñ die paus **Johēs. xxiij.** spn navol
ger heft dat selue geconfirmiert. vñ
daer toe gegeuen. **xxx.** dagen aflagts
Dat generael vñ gemeen **psiliū** der
heiliger kerckē toe **Muioen.** heft ghe
geuen voer ellick **Mue ma.** vijfich da

gen dat maect voer ellikē **Rosencrās**
te samen xv. iaer vñ xxv. dagen:

Itez noch meer aflaten gegeuen van
Pausen Cardinalen Biscopē altoes
vñ op seker hoigtyden die ons niyet
cundich en syn.

Om dese voerf aflatē vñ alle âder
genade. vñ om denachtich toewesen
der gueder wercken die gedaen wer
dē in dese broderscap **W**ardt een yge
lick vermaent marien vlitelic toe die
nen inden **Rosencrant**.

Grote aflaten voer allen kerstē.
minschē **D**ie lesen den **Rosencrās**
van maria aen een **Pater nē**. dat
ghewijet is in eynich vā sunt **G**ri
guten cloesteren.

Bindich sy allen kersten minscē
Die **M**arien gebūdiēt dagelick
eren midē **Rosencrantse** **H**oe dat die
doerluchtige prince vñ coninck van.

Engelant in voertijde heft gesticht
get vñ getijmert een eerlich cloester.
vā sunte **B**rigittē orden gelegē in d.
sticht vā **L**ondē. welcke hñ groetelich
heft begaest mit preuilegien vñ tijte
like guderē **B**ijsonder heft hñ vwo
nen aen onsen heiligē vader den pa?
Alexāder een sonderlinge graci to cō
seccerē oft toe wñhen. die rosen crāsen
oft vñstige daer die minschē bijplegē
toe lesen. **V**āden ouerste des ordens
vā sunte **B**rigittē. tot meer verwe
kinge der deuocien oft innicheit. tot
mariē vñ oer tot vñheffinge die vocē
orden **D**es maria gebūdyt. een prin
cipael vñ sonderlinge patroen vñ ho
eft is mit grote aflatē. **A**ls bij naemē
dat alle minschē die inder geacīe goe
des syn **D**ie lesen enē **R**osen crās aen
een **O**r nē. oft vñstich gewijt oft gecō
secreert vā eynigē ouersten. oft bicht

vader vāden voerf orden **D**at sy mo-
gen verdienē vā een pgelic **D**ater nē
vñfhōdert iaer aflaets. **V**ñ des gelij-
ken vā pgelic **M**ue maria. also veel ia-
ren. vñ vāden **C**redo. den men lesen
sal in dat laeste nae den **K**osencās vñf
hondert iaren. ¶ **D**ie sum van dit af-
laet allmē leest enen **K**osencrās voerf
mit den **C**redo. daer nae beloept sich
lxxx. dusent iaer aflaets **D**ie bul van
dit aflaet is in **E**ngelant in dat voerf
quent vā sunte **B**rigittē orden gehei-
ten **H**yon gelegē in dat sticht vā **L**on-
den. vñ die waerastige wtscrifst daer
van heb ick **R**obertus vā **C**oelen abt
vñ dyne des cloesters toe **Z**elware
van sunte **B**ndictus ordē bij **G**ronē
ghen gespen. vñ is gemeenlikē in al-
len sunt **B**rigitten cloesteren.

Seer groete aflatē gegeuen alle
mynschen Die daer lesen een **Pac**
noster vñ .x. Ave ma. in die eer vā
die .x. doigde onser lieuer vrouwe

Die liefste vñ deuoci tot **Maria**.
heft menigen deuotē mīnsge-
toegen om te ondersukē vñ te vīdē
mēnigerlep manīren vā dienstē vñ
vā gebeden. **Daer** die weerdige mo-
der gods vñ iōfer **Maria**. sunderlin-
ge byge eert mochte werden. vñ die
oer sunderlinge behagelic mochtē;
Alsmē dick bevīnt gescreuē. dat som-
mige deuotepersonē indē **Rosencrās**
plachten **maria** te vermanē oer doeg-
den oft weerdicheidē oft hoigheiden
die god die heer in oer gewracht he-
ft **Gelikerwīs** die heilige doctor vñ
liefhebber vā **Maria** sunte **Sernar**
dus die daer enen **rosencrās** gemaect
heft den hy dick plach te lesen ter ere

van maria van vijferlep geestelike.
bloemen Als van .x. geestelike **Rose**
vñ .x. **Lilien** vñ .x. **Violen** vñ .x. **Velt**
bloemkens vñ .x. vande wael ruken
de cruickens des **Paradijs** ¶ Die ge
stelike **Rose** is oer onbevletheit scoe
heit vñ suuerheit van allen sonden.
Wat gelick die **Rosen** worden dornen
spruten. mer niet hebbende van die
natuer vñ scerpheit des dorens. also
is oer maria van sonderse geboere met
sy en heft geen sonde gehad. **V**ñ al
dus maken wy marien oer cransken
vā desen geestelikē **Rosen**. **A**ls wy de
x. **p**iste **Aue maria** vā den **Rosen** crans
aldus lesen **W**eest gegruet alre scoon
ste vñ onbeuleste maria vol vā ghe
naden **x**. ¶ **D**es gelicks maken wy.
dat crāskē van .x. geestelike **Lilien**.
Als wy die ander .x. **Aue maria** lesen

¶

albus **W**eest gegruet alre reynste ion-
fer maria. **ic** wāt oer cypheit is een
geestelike leli. **D**es gelics maken wij
dat crāskē vā. **x**. geestelike **V**iole. als
wij oer vermanē oer groete oetmoe-
modicheit seggende. **x**. weerf **W**eest
gegruet alre oetmoedichste mari. **ic**
wāt oer oetmodicheit is een geestelij-
ke vioel. **D**es gelics maken wij dat
crāskē van veltbloemkens. **A**ls wij
mariā vermanē die weerdicheit. der
moderscap gods. **x**. werf seggēde we-
est gegroet weerde moder gods ma-
ria. **ic** wāt gelick die veltbloekē son-
der bouwē oft arbept vā minschen.
doer cracht des hemels wt der eerde
spruijtē. alsoe is oer die ionfer maria
moeder geworden sonder toe doen.
der minschen. alleen doer werkinge
des heiligen geestes. **D**es gelics

maken wij marie oer crāſken van
walrukende cruithens der paradijs
Als wij. x. mael seggē tot mariā **W**e
est gegruet alre deuoeſte maria ꝛc.
Want ghelick de crudē des paradijs
bouen allen crudē wael rukēde. ſuet
ſmaken vñ gelondt makē. **H**oe doet
oer die deuoti van maria die daerwt
wendigen goedē roermaecht der go
der famē. vñ mariā veruult heft mit
inwēdiger ſueticheit. vñ gelont ma
echt alle crancke ſondige minſchen
Deſe ſelue manier vā bedē vñ van
marie te dienē heft oec gehad de in
nige deuotedoctor ſunte bonauentu
ra vā ſunte Frāciſc? ordē die daer ge
maect heft ter erē vā mariā ih. wōder
like ſuete roſen crāſſen vā **C.** vñ l. ſue
ter grūtē dat hy hiet den kleinē ſalter
vā maria. den hyſeer dic plach te leſē

In welcken hie vermaent maria **E**
vñ l. doigde behagelicheyden weer-
dicheyden oft hoigheiden.

Want dan veel heilige minscen. vñ
veel deuote herre geestelikē vñ wer-
liken mit aldusdanige manier mari-
en gediēnt hebbē **V**ñ oerē rosenkrās
van marien aldus plachten te lesen.
wāt dat maria seer aengeneezis om
die manier vñ deuoci toe sterkē vñ te
verbreyden **H**oe hebben sommighe
denote edel vrouwē in **F**rancric den
paus **A**lexāder vi. doen biddē dat hy
syn genade vñ aflaet. daer toe wolde
geuen **D**at hy geern gedaen heft vñ
hy heft gegeuē alsoe dick. als pemat
leest een **V**ater noster vñ. **x.** **A**ue ma.
mit een vermaninge vāden. **x.** doeck-
den **V**āellie **A**ue maria. **x.** dusent da-
gen **A**ldus lesende

mildeste
wijste
oetmoedichste
lijfste
west gegruet alre druulichste maē
reynlichste
dancberste
gehoersamste
lijtsaemste
armste

vol van genadē die heer is mit dij x.
¶ Vn al die geen die daer dragen ter
eren van marien. vijfmael. x. stenen
dat is een vijftich oft eensx. steen daer
men maria oer cransken aen leest vn
oer doegdē aen vermaent hebbē alle
dagen x. dagen aylaets

¶ Hier en bouen die geestelike vader
Silbertus nicolai een generael vica
rius vandē obseruāten heft gebedē.

onsen heiligen vader den paus Leo.
r. vā wegen der coninginne vā Frāc
rijc. vñ meer andere edelre vrouwē.
om gracen vñ aflaten tot die deuoci
vāden. r. doegdē **V**ñ hy heft gegeuē
tot ellic **A**ue ma. datmē mayē mit eē
vādēdoigdē. ald? leest. r. dusent iarē.
aflaets **I**nt iaer os herē **MCCCCC**
riij. **V**ñ hier nan heft die deuote va
der **S**ilbertus voer f. getuichgenis
af gegeuē toe **A**ntwerpen int genera
el capittel. dat hū dit seluer gehoerde
heft van des paus mont..

Die dan aen sien vñftich dat syn v.
mael r. steen. ofte aen eens r. steen v.
werf marien grutē mit dē r. doigden
verdienuen. vñfmael hondert dusent
dagē vñ vñfmael hōdert dusent iarē
Vñ om dese grote aflatē te verdienē
sal een pgelick kerstē mijns geern **A**

nen Rosenkrās aldus mit den x. deeg
den marien offeren .

Die paus **Hirtus** iiii. heft gege
uen Alsoe dick alopemāt leest dit
nae bescreuen gebet. voer onser
lieuer vrouwē beeld inder sonnē
mit berou spnre sonden. xi. dusēt
iaer afaets.

O Gruet systu alre heilichste ma
ria moder godes een coningin
ne des heemels. een poert des para
dijs. een vrou der werlt. du bist eē zū
derlinge reyn ionfer. du ontfingst ie
suz sonder sondē. du baerst ter werlt
den sciepper vñ den salichmaker der
werlt. **D**aer ic niet anen twivel. bidt
voer my iesuz dinē lieuē soen. vñ ver
loest my van allen quaden. **A**men.

An die broderscap der seuen
wee ofte bedrueffenis onser lie
uer vrouwen.

Der is oeck een broderscap in
walflant **V**n in ander landen.
vāden seuen wee. ofte bedrueffenis
onser lieuer vrouwē **D**aer grote gra
tien vñ aflaten toe gegeuen syn. **V**n
alle die gheen die daer in begeren to
wisen en doruē anders niet doen. dā
dat sy aennemē toe lesen alle weken.
twe werue seuen **P**ater noster. mīc
seuen **A**ue maria in gehoigenis der
seuen wee van maria.

An die broderscap des **S**co
sencrans vāden soeten naez
Ihesus

Dier is noch een **B**roderschap vā
den soeten nae; **J**hesus oft. des.

Rosencrans ons heren ihesu cristi De
sen Rosencrans is coert. mer seer sue
te vñ onsen heren iesum. seer aenge
nae; Vñ men leeft he; geliden rosen
crans van maria Mer voer dat Dat
noster leeft men dit gebedeken

Weeft gegruet alre goedertiren
ste Iesu vol vā genaden. die barmher
richheit is mit diñ. gebenedijt moetwe
sen diñ passi. diñ doet. diñ tranē vñ
dñ wōden. vñ gebenedijt sy dat ouer
ber bloet diñre wondē. diñ daer bist eē
salichmaker der welrt I hūs rps A.

Item voer dat Ave maria. Leest
men. r. werf aldus.

Weeft gegruet suete Iesu ontfer
mt v minne.

Alsoe dic als mē desen rosen crās
leest voer dācherheit vñ ter eren der
passien. vñ der bitterē ljdēs ons he

ren **Jhū** cristi verdientmen. **xv.** duse
iaer. **vñ** l. iaer. dusent **vñ** xl. dagen.

Want soe vaech als mē leest dat gebet
ken **W**eest gegruet alre goder iuren
ste **Jhū** **xī.** hest mē. **iiij.** dusen iaer afla
ets. **Vñ** alsoe dick als men noempt dē
suete nae; **Jhūs** **vñ** boecht syn hoeft.
oft syn knijen verdient mē **xx.** dagen.
dat die paus **Johēs.** **xxij.** hest gegeuē

Des ghelijcs verrekenet **Petrus**
de palude een doctoer vander preker
orden op den meyster vanden hogē
syn **D**at hij ghesien hest een bul daer
in was gegheuen allen kristen men
schen die oer knijen boeghen to den
suete nae; **Jhūs** een iaer. **xl.** dagen.

Desen voerf rosenkrans. salmen
beslute mit dit naebescreuē gebethe

Gebēdijt sy die suete nae; ons herē
Jhū **xpi.** **vñ** gebēdijt sy die nae; d glo

rioser ionfrouwē marien synre lūer
moder nu vñ in ewicheit Amen.

Die paus Clemēs .iiij. heft gegeuen
drie iaer aflaets alsoe dick als pemāt
dit ghebetken sprickt

Die in dese Broderscap willē wesē
enderuē anders niet doendan spaen
nemen dit Rosencrāskē te lesen.

Dat aflaet vā dat heilige. wjwa
ter.

Die paus Alexander .i. heft inge
sadt alle sonnēdage to gebēdiē
dat water in allēkercken. vnde daer
mede toe wjhen. alle dpe menschen.
tot vergiffenis der dagelike sonden
jōder welckē niemāt en can lenē **Oñ**
op dat die minschen daer to meer ge
neicht mogen werdē. vñdaer groter
denoci to hebbē. **D**o heft hñ dese nae
bestrenen aflatē daer toe gegeuē.

Alloe dick als een mīns. he; seluen
wīet mit dat wīwater. soe dic wordē
he; vergeuen een dagelīx sonde

Also dick als hī gewīdt wort. van
den priester. so dick wordē hē verghe
uen. alle die dagelīx sonden. die hī
op enen dach heft gedaen

Also dick als een gewīet wordē vā
den priester. des sonnēdachs. al sīnē
sīngēt asperges. soe worden he; ver
geuen. al die dagelīx sonden. die hī
bīnnder weken heft gedaen

Also dick als een dat wīwater ont
fangt vanden priester. op die heilige
apostel dagen worden he; vergeuen
al die dagelīx sonden. die hī bīnnen
eenre maendt heft hedaen

Also dick als pēmant wīwater ont
fangt vādē priester op enīch hoīgtrīc
van onser lieuer vrouwen. oft op eē:

van die vierhorighede. soe vergheefe
hez die paps Alexāder primus. aldie
dagelike sondē die hi binnē die maē
den heft ghedaen

Alsoe dic als mē dat wñwater. ot
fangt vāden priester op eynigen ker
mñs. soe werdē hez vergeuē aldie da
gelike sondē die hñ binnē een iaer he
eft gedaen **V**n̄ dit is altemael also
te verstaen. alsoe veer als een mñs.
butē doet sondē is. vñ als hy bisond
berou maect vā syn dagelike sonden:
vñ alsoe dan dat heiligewñwater ont
fanert vādē priester so mach hi alsulc
aflaet verdienē op den voerē dagen:
Itez al die geen den daer gruwelt.
dat sy betoeuert; h̄ aen oer lichaer. of
aen oer beesten. of oer landt of op an
derē dingē of als mē dat land sal sayē
die sullen alle sonnēdagē dat heilige

wijwater halen. vñ wijen daer mē
oer beestē. oer landroft āderswat. of
sp sullē dat dē priester latē doē. vñ dā
en heft certē die duuel geen macht.

Hier om salmen dat heilige wij
water in groter eerwaerdicheit heb
ben vñ men sal daer geen līchtwee
dicheit mē doē. alst dicmael gesceet

Mer men sal dat mit berou vñ de
uon onfangē mit enen quast oft mit
dat **V**ater n̄r. vñ sprekē mit den pro
pheet **A**lyges me dñe p̄sops **W**āt
als die heilige sunte **B**ernard⁹ segr.
Hoe vaeck als een mīns gaet bī dat
wijwater vñ sich niet en wijet so vae
ck bespot vñ belacht he; die duuel.

An sunderlingen nutricheydē.
verdiensten vñ aflaten. die men
brīgen mach on der heiliger
mīssen.

O dat alle mīnschen geern mis
se horen. **D**oe salmen aenmerc
ken. dat niemant en derf vermoedē.
die wes van noeden te doen heft. **O**f
waer tegaen. dat hy ouermidts der
mīssen die hy hoert vertuyft sal wer

den oft behindert. **V**ant doer de mis-
sen wordt die tijt niet vercoort mer god
die heer die vervuldt althijt weder de
tijt die men toe brinckt in die mis toe
horen. **A**ls men leeft in veelen exempe-
lē vñ die d; godto betrouwēder. die
sal dat beuindē in syn comenscap. oft
in anderen noetsaken die hij te doen
heft. **B**ehaluen dit soe sal mē oec mer-
ckē. de grote pfitē vñ vrucktē wātdo-
er. der missen. wordt een mīnsdic be-
hoert van velen periculen vñ siechten
syns lichaems die hezaenstaendewa-
ren. vñ oec somtijden vandē aenstaē-
den haestigen doet. **V**ant die priester
inder missen staedt in die stede ōs. he-
ren ihesu cristi. als hy sich seluerē of-
ferden sinen hemelschen vader. **A**en
die galgen des **C**ruces om salicheit.
der mīnschē. **O**n hier om die bede die

R

die priester bidt vñ offert voerdē volc
dat die mis hoerdt. werden altyt ver
hoert die priester sy helich of sondich
On altyt wort inder missen gebeden
voer die geen die daer tegenwoerdic
syn om behoette werdē van alsoe da
nigen periculen. vñ aenstaende qua
den hier af leestmē veel wonderlyke
miraculen vñ exempelen **H**ier to
vñ bouen al so werden die sondighe
mischen seer lichtelikē bekeert ond
der missen vñ oeck seer lichtelikē ver
crichtmen vol cōmen vergiffenis vñ
quijtseldinge alder pinen. die die zō
der al syn leuen lanck verdient heeft
On die verdienste des minschē wort
bouen matē seer vermeerdt ond der
missen **W**ant alst voer gesacht is. die
mis en is āders nieldā eē vernyinge
der passien vñ ljdēs ons heren **O**pe
sich seluer prst geoffert heft voerden

minſchē aen den **C**ruys in ſpore lieſt
deliker gedaente. vñ vāden priester.
inder miſſen. altoes weder geofferd
wo: dt waeraſtelic voerdē minſchen
biſunder voerdē genen de tegēwoer
dich zñ. mer in een vremde gedaente
des witten brodes. **O**n hier om gelijc
daer veel minſchen bekeert werdē die
daer tegenwoerdich warē. **A**ls onſe
here ieſus gecrupſt wort. om die wō
derlike miraculen. die ſp ſagen vnde
oec doer den gebedē ons heren andē
crups. **O**n ſommige van hem vercre
gen volkōmē vergiffenis als die heyl
lige moerder. **O**n die bekeerde min
ſchen vercregen grote gracen ofte ge
nadē. vñ onſprelike grote verdienſtē
Als maria die moō gods. ſunte Joēs
vñ die marien mitdē anderē vundē.
Aldus mede als wy gaen ter miſ
ſen ſo gaen wy oec waeraſtelikē mit

den vrenden. vñ mit den heren iesuz.
tordē berich vē **C**aluarien om den he
rē iesuz te gelepē ter doervñ hē seluet
vñ iñ bitter lidē te offerē god almech
tich voer ons seluen. vñ dat om beke
ert te werdē. van os sondē. oft vergif
fenis vñ quijtseldinge te crigen. vā
den pinē die wij doer ons sonden ver
dient hebbē. oft om te vercrigen gro
te verdienstē doer die oefeninge. on
ser gelouen. vñ doer gehoigenis vñ
ouerdenckē des ljdēs ons herē doer
eren vñ aenbedē onder der misen.

Want daer niet verdienstelijker
en can wesen. **V**ñ aldus gelijc wij nu
ter tijt meer verdinē dat wij aengod
gelouē. vñ hebbē den heren iesuz in
syn gedaente niet gesien. noch geen
miraculen. dan dedē die apostelē. vñ
discipulen die tegēwoerdich. mit ihe

su; op der eerdē warē. dan oeck dedē
die geen die iesu; sagē **C**ruppen. **A**ls
ons heer seluer segt int **E**uāgeli **D**a
lich syn sy die niet gesien enhebbē vñ
nochtās gelouē. **A**lso sullen wij oeck
veel lichteliker bekeert werdē vā ōs
sondē. vñ quijtseldinge crigē der pū
nē ouermidts dat wij tegēwoerdich
syn in der misen dan die geen deden
die tegēwoerdich warē op der passie
ons herē **O**n gelijc den **K**epf aenge
nemer is dat mē sinē soen eer bewist
in een vrende gedaēte vā een pelgrū
Dan oft mē her eerdē als hij is in syn
Maepestaet **A**lso ist oeck god aenghe
nemer vñ verdiensteliker dat wy dē
herē iesu; erē vñ aenbedē. onder der
misen in die gedaēte des wittē broe
des **D**an oft wy mit mariē ghestaen
haddē onder den **C**rupp **O**n ald?

oec sal ons die heer ihesus lichteliker
verhoerē oder der missen **V**an hyuer
hoerdē den moerder mit hē hangen
de aen den crups. **V**ñ gelic daer ve
el minschen warē die den herē ihesum
niet aen en bedē. mer mit dē anderen
bespottē vñ nochtās oec bekeert war
dē so mede ho wal dat; sōmige minscē
onder der missen wenich denckē. op
god oft wenich lesen kūnen. sy sullen
nochtās gern tegenwoerdich wesen
als men mis doet **D**āt het en; y niet
alleen beelers die veel biddē vñ lūge
rope **M**er die oec altoes mit dē āderē
noer die kercke liggen. vñ toenē oer
serē vñ swigē so mede **G**od sal sy oec
voer bidders holdē. die altoes mit dē
anderen bidders tegēwoerdich syn.
inder missen. **V**ñ doer geen dinck.
en wordē den minsch soe lichtelic. vñ

soe veel dagelike sondē vergeuē. als
doer der heiliger missen. ¶ Hier om
segt Bernard? dat daer nimmer mis
gedaē en wort. daer wort een sonder
bekeert vñ een yhel verlost wt dat ve
geuer ¶ Oec segt anselmus. dat een
mis gehoert indē leuē Is beter vnde
verdiensteliker Dan dusent. nae der
doet vñ dat is waerafrich by vastē se
keren reden.

Hier om heft die paps Johānes:
xxij. ghegeuē die den Cōfiteor sprekē
mit dē priester. xl. dagē aclaets

¶ Die daer oeck oec kinhē of hoeft bo
gē Als men singt Grās agamus. xx.
dagē aclaets. ¶ Des ghelicks tot dē
soeten naem Ihesus oft Maria tellij
kens. xx. dagen aclaets.

¶ Des gelicks als sp onder mis voer
oer boerst naen. xx. dagē aclaets

Des gelics als sy oer kniēen boegē
tordē heilighen sacrament ondermis
sen oft op der straten. xx. dagē aflaets
On der gheliker aflaten veel meer
Van welcken aflaten scrīft Johānes
nider Dat hy ghesien heeft een waer
aftich wtschrīft. onder tephent mit eē
Rotarius hant.

Hier om sal een yghelick kersten
mīnsche geern mit deuoci. vnd innic
heit misse horen.

Een seer heillsaem testament
vnde protestaci eens kersten
mīnschen in sinen laesten.

Iden naem des vaders. des so
ens. des heiligen geestes. **A**mē
Ick. **A**. een arme sonder verloest mit
den duerbaren bloede. onſ herē ihū
cristi. doer ſyn grote liefſte **B**eken vñ
belijſe openbaer muntelic. vñ in deſ
ſcrijft voer den almechtigē god vñ al
len hemelſchen heere. vñ voer al ſyn
heiligen. **V**ñ oec voer iu die hier tſe
gen woerdich ſtaen. als mijn tughe.
waer dattet noet. nutte. ofte hehoeef
mach welen **D**at ick byn. vñ oeck we
ſen wil. vñ ſteruē als een warraſtich
kerſtē mēſce. vñ geloef bekēne int ge
mepn. al vñ biſunder een ygelic ſtuc
ke vñ artikel die een guet kerſtē mē
ſche ſchuldich is toe gelouē vñ toe be
kēnen **V**ñ by namen alle die articu
len. die daer beſcreuē ſyn vñ geholdē
werden **I**ndē xij. articulen des heplſ

gen cristē gelouē pūtlich wtgesprokē
mit allen oerē inhōdē soe als sy van
den heiligē geest doer die rij. apostelē
syn geset. vñ nae inhōdē des heiligē
Euāgelij. **V**ñ oech alle oer wtleggi
ge vñ verclaringe vāden heiligē doc
toren **D**ie vāden heiligen cōsiliū; int
opgenomē vñ bestediget. **V**ñ mildē
cōrien aen des toe gheloue **D**at een
waerachtich cristē mīnsche to beheert
te geloue **I**n soe danigē onbeweege
likē vasten gheloue verblide ich mi
toe steruē holdēde vñ offerende dese
scrift in mīnre hāt. als een vaste vñ
onuerwīlike schilt tegen alle aenlae
gen vñ alle aenuēchtē des quādē gee
stes vñ viands der hellen **V**ñ off het
alsoe queme. daer god voer sy **D**at ic
van aenuēchtinge oft becoringe des
hoesen geestes. oft wt eynigher crāc

heit ick wat teghē dese voerscreuen
stukken dachte. seide. oft dede. **V**n̄ al
soe in enigē ongelouē. dwalinge ver
twijuelinge. oft misstroest vele. **O**p
weder spreek ick. v̄n̄ weder roep ick.
nu tegē woerdich v̄n̄ make sp̄ so craff
teloes als ick doe ter tijt doē solde v̄n̄
wolde als ick mijnre spinnē volmech
tici weer **D**aer ouer bidde ick v̄n̄ ep
sche in allen toe rughe die hier tegē
woerdich sp̄n̄ **V**n̄ mijnen heilighen
Engel. dat ghi van deser protestaciē.
voer den almachtighen goede. willē
tuychghenisse gheuen

Voert meer soe verghene ick vnde
verlate allen onwillen vnde onreche
Dat n̄ peweerdde mochte ghespet
sp̄n̄ **M**it eynighen woerden. oft miht
wercken. woe dat ghelegen is. offte
gheschiet mochte sp̄n̄ **V**nde des seluē

gelicks begeer ick vñ bidde vā gion
de mynshertē mit gāser andachtvñ
oetmoedicheit. dat mē my vergeuen
wil **O**et begeer ick wt gā sen gronde
myns hertē deelaftich te wesen aller
gueder werckē die pewerlde geseet
syn oft noch gesien mogē inder heyl
liger kerckē vā allen guedē minschē
Vñ bouē allen des bitterē onschuldi
gen ljdē sonē lieuē herē ihū cristi vñ
syns bitterē doets. vñ minē natuer
likē wilgen doet stae voer alle myne
sondē **V**ñ ic wolde dat ic npe werlde
en hadde gesondiget oft gedaen tegē
den wille gods vñ myns euenē min
schen **D**es to laesten danck ick den al
mechtigē goede. alle synre weldadē.
vñ beueel mījn līj vñ mījn zjēl in de
hande godes vñ den ljdē onses lieuē
heren ihū cristi. den daer sp loff vnde

eer. vñ weerdicheit in ewicheit.
Och wolde god. dat dese heilige le
er veel luden to handē quemē. want
die in so daniger bekēnisse storne **D**e
sullen nūmermeer qualick steruen

Dit syn drie waerheden.

O Erson die Canselijer vā Paris
in dat boeck dat hy gehmaecht
heft vā den. x. geboeden in dat xvi. ca
pitteel **A**aedt allen kerstē mīnschē dat
sy sullen des morgens. vñ des **A**uēts
oft by sonder op hoigtijde. hoer cōsc
enci examineren oft sy dese drie waer
heden. wt gansen hertē mitter waer
heit kunnē spreken doer welliken sy
moegen weten dat sy syn inden staet
der salicheit **O**n dat sy alsoe stornen.
slapende of haestelick doet bleuen in

afwesen des priesters sonder byethe
al hadden sy al die sondē der werlt.
gedaen soldē niet verdoemt werden
mer doer groete pijn des vegeniers
salich werden. **D**ie alre barmhertic
ste here iesus aenliende ons minselij
ke crācheit vñ toenichgē tot boesheit
is altyt bereit onse sondē toe verghe
uē. **O**n syn gotlike graci altyt te ver
lenen. ist sake dat wij waerasteliken
widē hertē dese driewaerheden kun
nen spreken.

Die yste waerheit

Ohere iesu xpe **I**ck heb v seer verto
rent doer mī sondevñ dat is my seer
leedt weest my genadich

Die anderde

Ohere iesu xpe **I**c heb v vertont vñ
het is mī schult. lief heer ic maec hier
voerv een opsaet mī sondē tolatē vñ

die oersake der sondē toe sciuwen. soe
 veel als miȝ mogelic is. lief heer wess
 miȝ genadich **D**ie derde
O here iesuxpe **I**ch wil miȝ sonden
 gern biechten vñ betere. vñ peniten
 ti ontfangē. nae dat die heilige kerck
 geordineert heft. lief heer verliet mi
 tijt vñ stonde daer toe. vñ weest miȝ
 genadich vñ barmhertic **A**men.

Dit boerlien heft bp een vergaert
 wt voelē boeckē vñ doen printē. die
 Eerwaerdige heer **R**obert? vā **E**oe
 len **A**bt tot selwart bi **G**roningē. vā
 sunte **S**ūndici? ordē to denoci vñ salic
 heit allē kerstē minstē vñ bouē altes
 erē god vñ der iōser mariē die gelceef
 vñ geeer motē syn in ewicheit.

Vñ is geprint toe **Z**utphen. bp miȝ
Thiman **P**eterē os van **S**reda **I**nt
 iaer ons herē **M. CCCC. C.** vñ xviij.

